

Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme

Pašvaldību vadītāju aptauja

2011.gada septembris - oktobris

Saturs

Aptaujas tehniskā informācija	3
1. Bibliotēkas tēls	4
2. Komunikācija ar bibliotēku un bibliotekāriem	12
3. Bibliotēku darba vērtējums	17
4. Bezmaksas interneta pieejas ietekme uz sabiedrību	24
5. Bibliotēkas budžets	28
6. Dažādi projekti	31
Aptaujā izmantotā anketa	35

Aptaujas tehniskā informācija

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
MĒRĶA GRUPA	Visi pašvaldību vadītāji
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	119
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	91
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	CATI (telefonintervijas)
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 22.09.2011. līdz 17.10.2011.

Intervētāju skaits	4
Realizēto CATI interviju skaits	91
Kopējais kontaktu skaits	119
Vidējais intervijas ilgums	37 min. 50 sek.
Garākās intervijas ilgums	1 h 30 min. 8 sek.
Īsākās intervijas ilgums	18 min. 52 sek.

Nerespondences raksturojums

Respondents nav sasniedzams*	8	28.6
Respondents nevēlas piedalīties aptaujā	10	35.7
Respondents aizbildinās ar laika trūkumu	9	32.1
Slims	1	3.6
KOPĀ	28	100.0

* Respondents nav uz vietas; atrodas atvaļinājumā, komandējumā

Projektu vadīja	Ieva Strode
Materiālu sagatavoja	Inese Ilmere, Anna Sovina
Aptauju vadīja	Agnete Ignāte / Santa Daume
Datu masīvu veidoja	Saiva Brežinska
Konsultēja	Daina Pakalna
Pētījuma metodoloģiju sagatavoja	Kristīne Pabērza

1. Bibliotēkas tēls

Pētījuma „Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme” ietvaros pašvaldību vadītājus lūdza raksturot savus priekšstatus par bibliotēkām un bibliotekāriem. Respondenti nosauca savas pirmās asociācijas, dzirdot vārdu „bibliotēka” un atzīmēja, cik lielā mērā dažādi apgalvojumi atbilst viņu pašvaldības bibliotēkai.

Saskaņā ar pētījuma datiem lielākajai daļai pašvaldības vadītāju, **dzirdot vārdu „bibliotēka”, pirmās asociācijas** ir ar grāmatām (69%). Aptuveni 1/3 respondentu bibliotēka asociējas ar datoriem un internetu (33%), 21% - ar dažādiem preses izdevumiem (avīzēm, žurnāliem), un 20% - ar informāciju. To, ka bibliotēka asociējas ar lasīšanu, norādīja 1/10 aptaujāto (10%), dažādas bibliotēkas, to ēkas u.tml. minēja 8%, un tikpat bieži arī norādīts, ka bibliotēka asociējas ar „*daudzām*” grāmatām (8%).

Mazāk kā 5% pašvaldību vadītāju nosauca tādas asociācijas kā kultūras centrs, dažādi pasākumi, bibliotekāri, mācības un mācīšanās, lasītava, bibliotēku modernizācija utt.

Jāpiebilst, ka šajā jautājumā respondentiem atbilžu varianti netika piedāvāti un viņi paši brīvi minēja dažādas asociācijas, kas datu apstrādes laikā tika apkopotas lielākās grupās.

Pētījuma ietvaros pašvaldību vadītājiem tika piedāvāti dažādi **apgalvojumi par bibliotēkām** un respondenti atzīmēja, vai tiem piekrīt. Kā liecina pētījuma dati, lielākā daļa aptaujāto **piekrita** tam, ka bibliotēkas pēdējo gadu laikā ir kļuvušas modernākas - apgalvojumam „*bibliotēkas ir kļuvušas radošākas, piedāvā jaunus inovatīvus pakalpojumus*” pilnībā vai drīzāk piekrita visi aptaujātie (100%, t.sk. 44% atzīmēja atbildi „*pilnīgi piekrītu*”) un tam, ka „*bibliotēkas pēdējo gadu laikā ir kļuvušas mūsdienīgākas*” – 99%, t.sk. 58% pilnībā piekrīt. Lielākā daļa respondentu piekrita arī apgalvojumam „*bibliotēkas ir labi aprīkotas ar datoriem un interneta pieslēgumiem*” (96%, t.sk. 35% pilnībā piekrīt).

Vairāk nekā 4/5 aptaujas dalībnieku kopumā piekrita, ka „*bibliotēkās ir ļoti laba atmosfēra*” un tai „*ir liela nozīme sabiedrības attīstībā*” – šos apgalvojumus pilnībā vai drīzāk atbalstīja attiecīgi 98% un 96%. Atzinīgs vērtējums sniegts arī par bibliotekāru darbu. 96% pašvaldības vadītāju piekrita, ka „*bibliotekārs ir cilvēks, kurš vienmēr uzklausa un nekad neliegs padomu*”, un 95% - ka „*bibliotekāri ir labi izglītoti, kompetenti profesionāļi*”. Tiesa, tam, ka „*bibliotekārs – tā ir ļoti perspektīva profesija*”, piekrita aptuveni puse respondentu (51%), un 69% uzskatīja, ka „*bibliotekāriem ir mazas algas*”.

Lielākā daļa respondentu atbalstīja arī apgalvojumus „*bibliotēka ir vieta, kur komunikēties ar citiem cilvēkiem un draugiem*” (78%), „*bibliotēkas kļuvušas par populāru vietu, kur pavadīt brīvo laiku*” (71%) un „*bibliotēka ir kļuvusi par vietējās kopienas centru*” (54%). Savukārt to, ka „*bibliotēkas ir vienīgais bezmaksas kultūras un informācijas centrs mūsdienu sabiedrībā*”, vairākums pašvaldību vadītāju **noraidīja** (75%). Visbiežāk pašvaldību vadītāji nav piekrituši tam, ka „*ar internetu mūsdienās pietiek, nemaz nav*

vajadzīgas bibliotēkas” (atbildes „pilnīgi nepiekrītu” un „drīzāk nepiekrītu” atzīmēja 98%, t.sk. 60% tam pilnībā nepiekrīt), „parastās bibliotēkas drīz izzudīs, jo viss tiks digitalizēts” (96%), „būtu labāk, ja bibliotēka nodarbotos tikai ar grāmatām, žurnāliem, nevis pildītu arī citas funkcijas (datorcentri, NVO centri u.t.t.)” (92%) un „bibliotēkas ir nepieciešamas tikai dažām iedzīvotāju grupām (piemēram, skolēniem, studentiem), nevis visiem iedzīvotājiem” (92%). Gandrīz vienlīdz bieži respondenti noraidījuši, ka „bibliotēkas ir vairāk domātas jauniem cilvēkiem” (97%) un ka „bibliotēkas ir vairāk domātas veciem cilvēkiem” (93%). Tiesa, apgalvojumam, ka „bibliotēkas ir vairāk domātas tiem, kas mācās vai studē”, nav piekristis retāk (66%).

Pašvaldību vadītāji pārsvarā nav piekrituši arī tiem apgalvojumiem, kuros pausta kritiska attieksme pret bibliotēkāju darbu – 99% noraidīja, ka „bibliotēkām darba laikā īsti nav ko darīt”, 93% nepiekrita, ka „daudzi bibliotekāri ir pārāk sevī noslēgušies (pedanti un dīvaiņi)”, 92% - „bibliotekāriem ir garlaicīgs darbs” un 86% - „bibliotekāri ne vienmēr grib palīdzēt”.

Ja salīdzina ar 2007.gada un 2009.gada datiem, vērojams, ka arī iepriekš pozitīva attieksme visbiežāk tika pausta pret apgalvojumiem, ka bibliotēkas ir kļuvušas radošākas, mūsdienīgākas, labi aprīkotas ar tehnoloģijām, tām ir liela nozīme sabiedrības attīstībā, kā arī pret to, ka bibliotekāri ir labi izglītoti, kompetenti profesionāļi un viņi nekad neliegs padomu. Tomēr 2011.gadā ir samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri minētajiem apgalvojumiem „pilnīgi piekrīt”, bet biežāk atzīmēta atbilde „drīzāk piekrītu”.

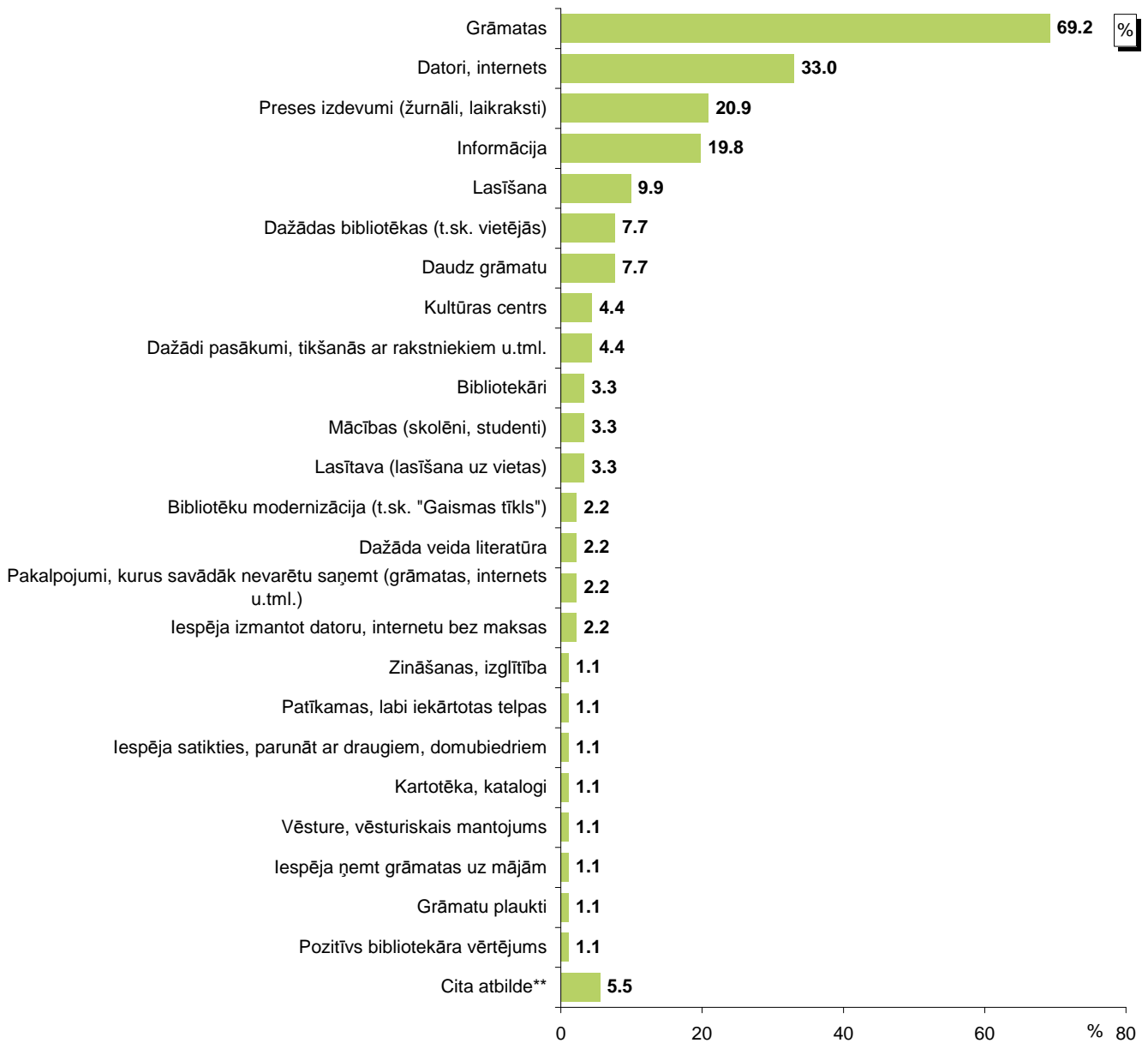
Retāk respondenti pauduši atbalstu uzskatiem, ka „bibliotēkas ir vienīgais bezmaksas kultūras un informācijas centrs mūsdienu sabiedrībā”, „bibliotēka ir kļuvusi par vietējās kopienas centru” un „bibliotekārs – tā ir ļoti perspektīva profesija”.

Aptaujas ietvaros pašvaldību vadītājiem uzdeva arī „atvērto” jautājumu, kādus **pasākumus vai aktivitātes bibliotēkai vajadzētu īstenot, lai veicinātu tās plašāku atpazīstamību un celtu prestižu pašvaldības iedzīvotāju vidū.** Aptuveni puse respondentu norādīja, ka būtu nepieciešams rīkot dažādus pasākumus, konkursus, tikšanās ar grāmatu autoriem (52%). Citas aktivitātes nosauktas retāk: 14% uzskatīja, ka ir nepieciešams sniegt vairāk informācijas iedzīvotājiem, nodrošināt pieejamāku informāciju, 7% aicināja popularizēt garīgas vērtības, grāmatu lasīšanu, 6% - izglītēt sabiedrību un darboties kā kultūras centram, 4% - vairāk izmantot modernās tehnoloģijas, 4% - veicināt sadarbību ar citām kultūras un izglītības iestādēm. Jāpiebilst, ka 13% uzskatīja, ka nav nepieciešami papildus pasākumi – viss apmierina un ir jāturpina esošais darbs.

Ja salīdzina ar 2007.gada datiem, vērojams, ka 2011.gadā biežāk minēts, ka bibliotēkām atpazīstamības un prestiža celšanai būtu jārīko dažādi pasākumi (konkursi, tikšanās ar autoriem), kā arī norādīts, ka viss apmierina. Jāpiebilst, ka 2007.gadā pašvaldību vadītāji biežāk atturējās sniegt konkrētu atbildi („grūti pateikt”).

1. Bibliotēkas tēls

"Kas Jums pirmais nāk prātā, kad dzirdat vārdu „bibliotēka”? Lūdzu, nosauciet trīs lietas!"

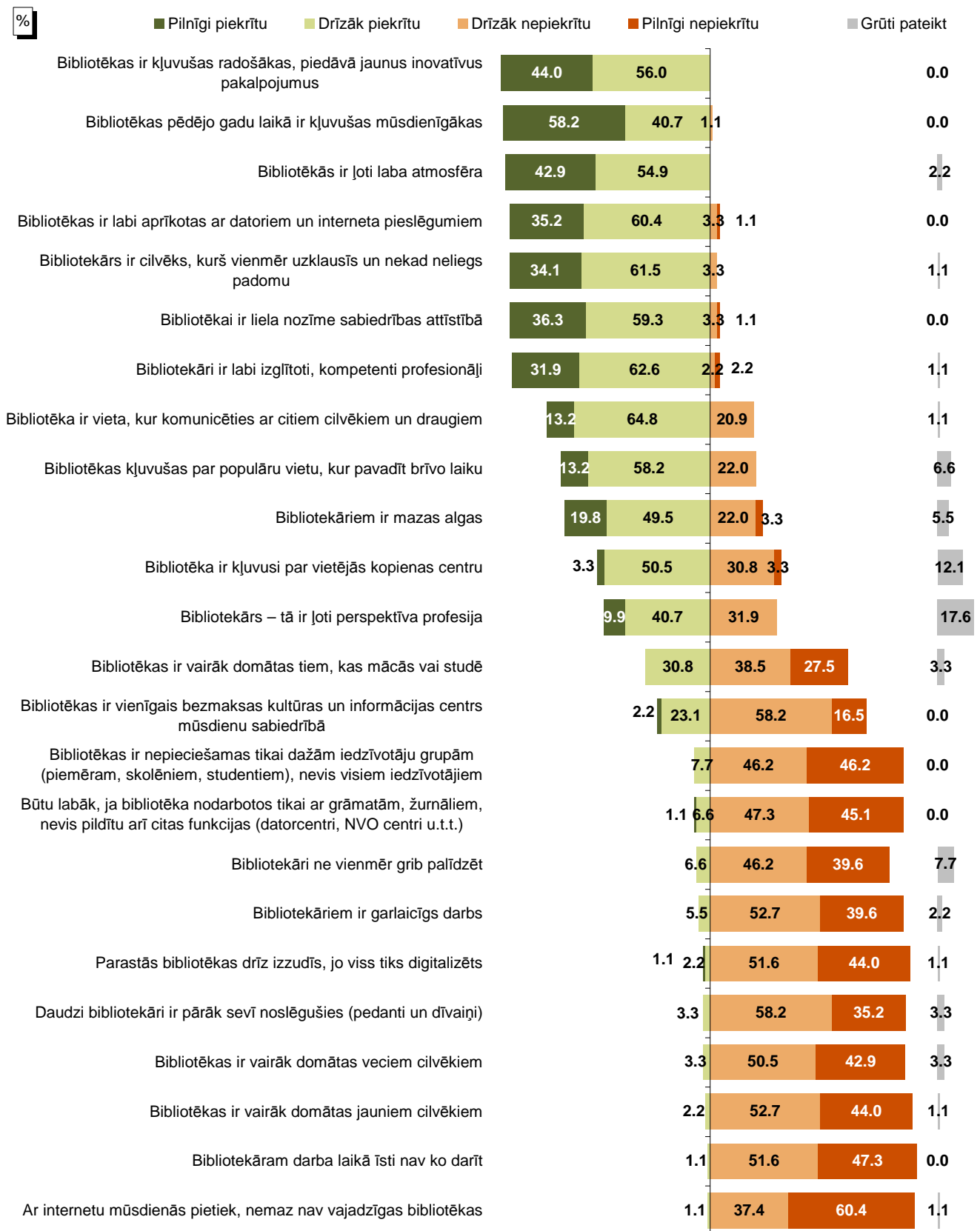

Bāze: visi respondenti, n=91

*Tā kā katrs respondents varēja minēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Cita atbilde" minēts: "*bibliobusiņš*" (minēts 1 reizi); "*iespējas*" (minēts 1 reizi); "*konkurence ar internetu*" (minēts 1 reizi); "*liels darbinieku skaits uz pardařto darbu apjomu*" (minēts 1 reizi); "*publicitāte*" (minēts 1 reizi); "*sabiedrība*" (minēts 1 reizi).

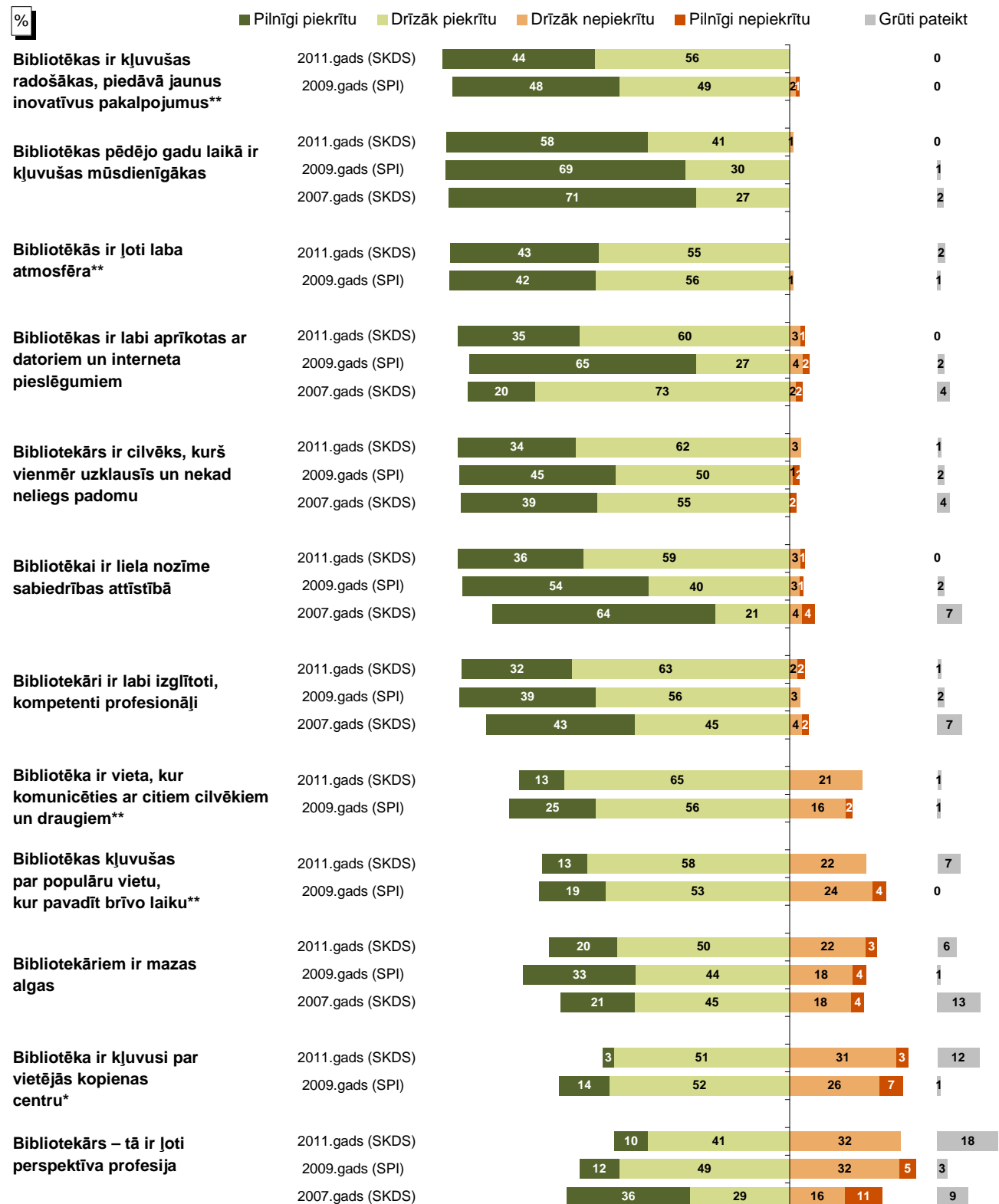
"Tagad daži apgalvojumi, kas ir izteikti par bibliotēkām un bibliotekāriem. Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat, runājot par jūsu pašvaldības bibliotēku(ām)!"

Bāze: visi respondenti, n=91

2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

"Tagad daži apgalvojumi, kas ir izteikti par bibliotēkām un bibliotekāriem. Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat, runājot par jūsu pašvaldības bibliotēku(ām)!"

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārreķināti.

**Attiecīgie apgalvojumi 2007.g. aptaujā respondentiem netika piedāvāti.

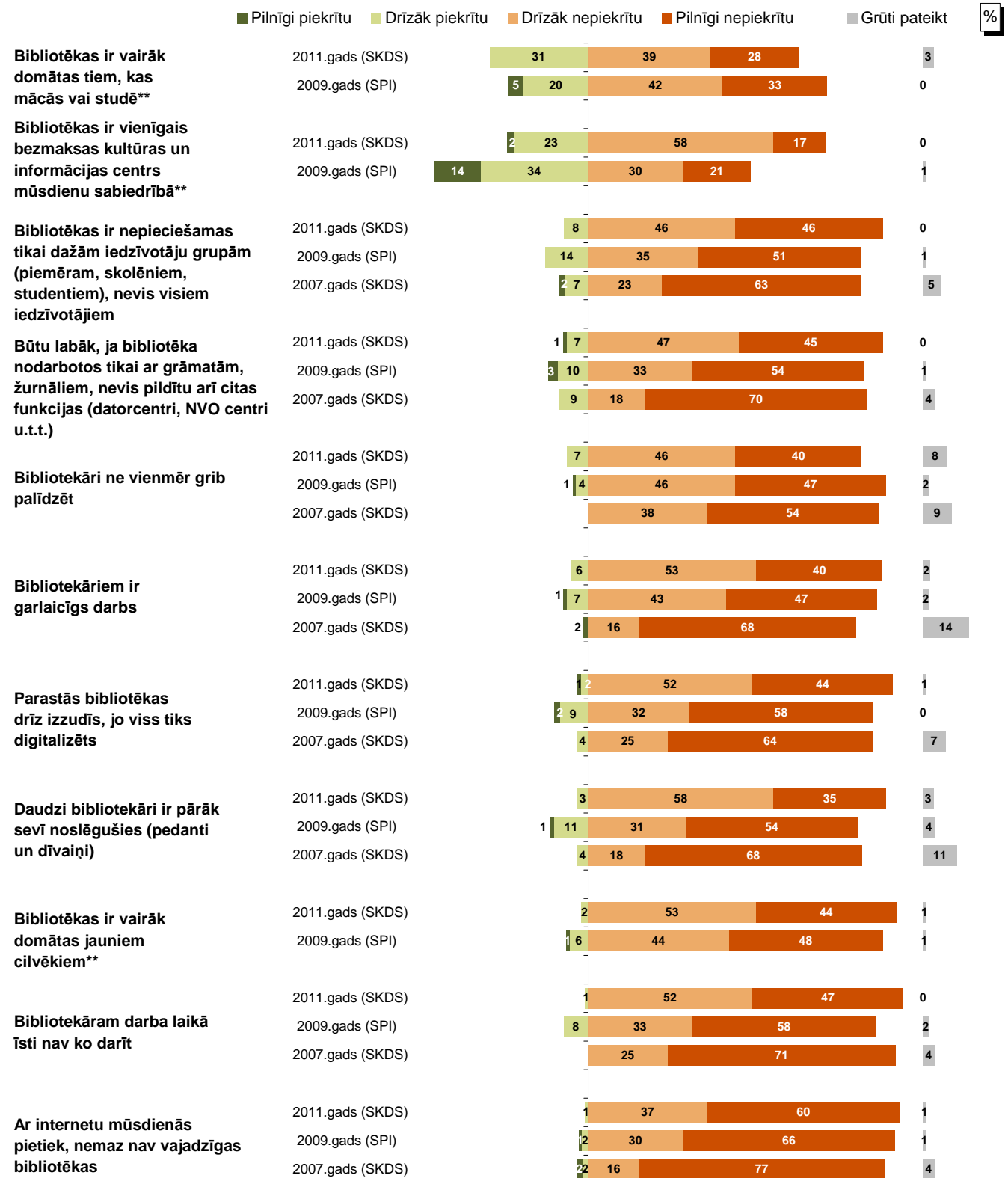
Grafika turpinājums nākamajā lpp.

Grafika turpinājums.

2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

"Tagad daži apgalvojumi, kas ir izteikti par bibliotēkām un bibliotekāriem. Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat, runājot par jūsu pašvaldības bibliotēku(ām)!"

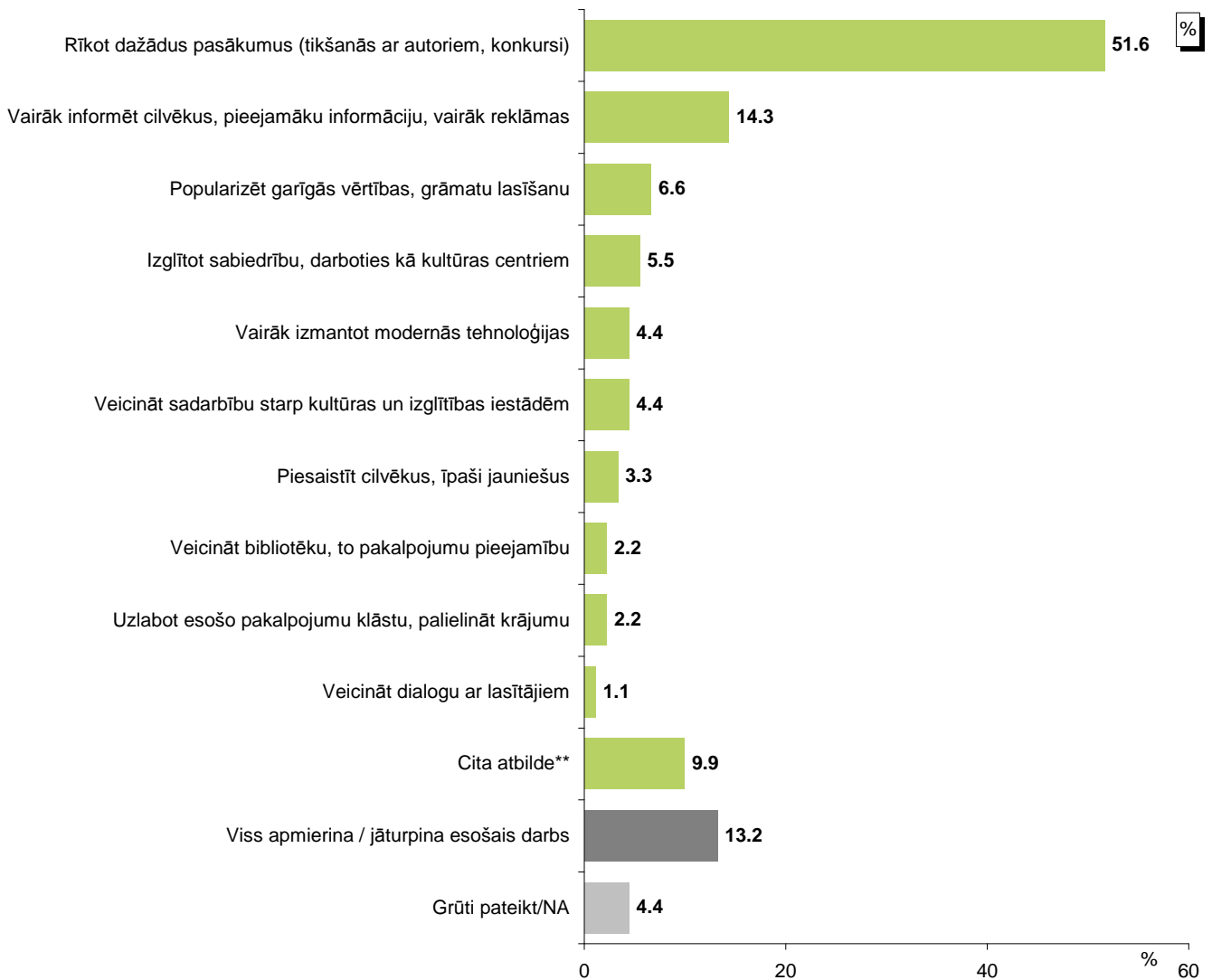

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

**Attiecīgie apgalvojumi 2007.g. aptaujā respondentiem netika piedāvāti.

"Kādus pasākumus vai aktivitātes bibliotēkai vajadzētu īstenot, lai veicinātu tās plašāku atpazīstamību un celtu prestižu pašvaldības iedzīvotāju vidū?"

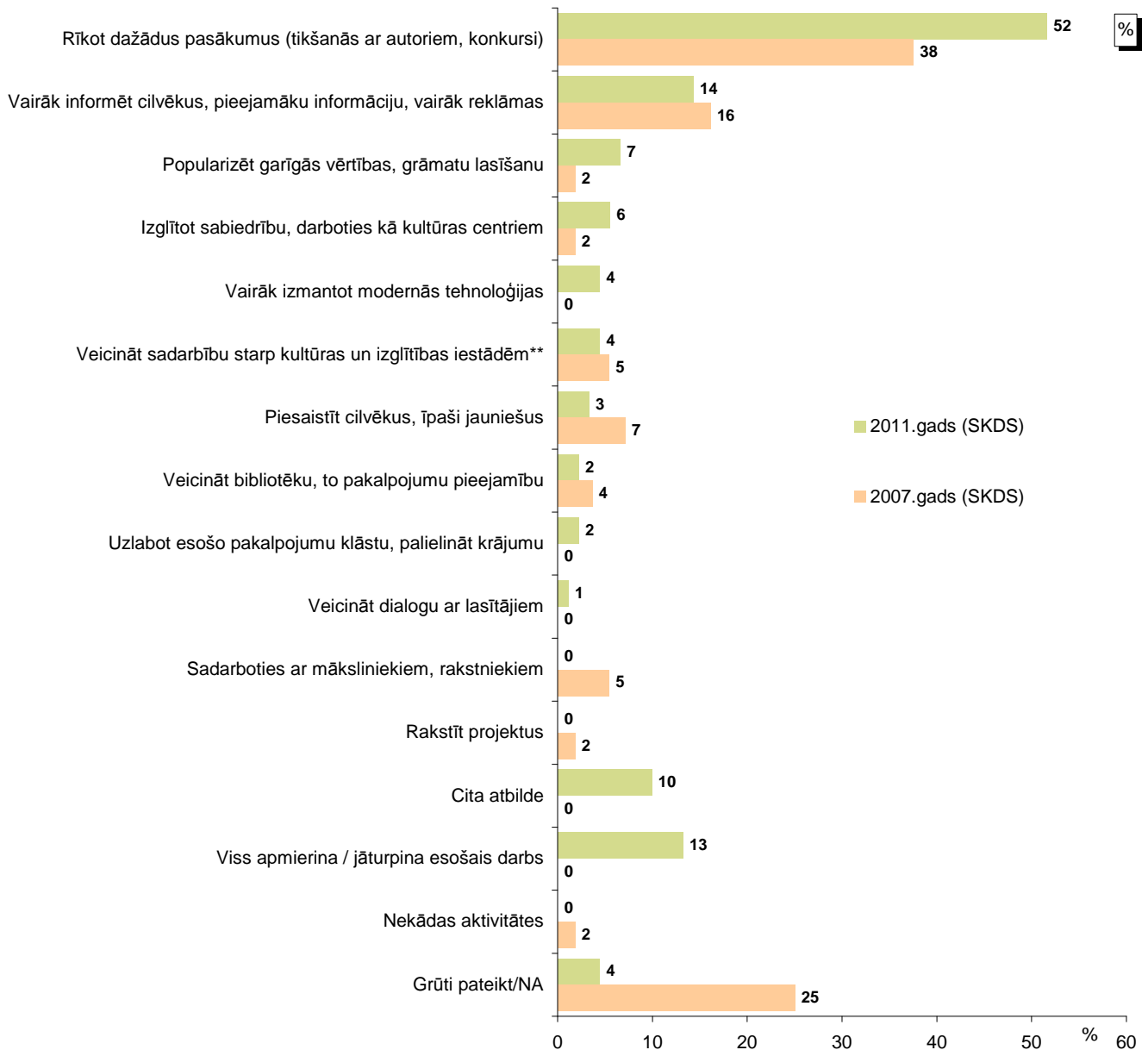
Bāze: visi respondenti, n=91

*Tā kā katrs respondents varēja minēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Cita atbilde" minēts: "bibliotēkas vadība varētu vairāk piedalīties pašvaldības darbā, pasākumos" (minēts 1 reizi); "celt bibliotekāru kompetenci" (minēts 1 reizi); "finanšu palielināšana pasākumu popularizēšanai" (minēts 1 reizi); "izstrādāt mārketinga plānu, lai bibliotēka varētu sniegt pakalpojumus visām iedzīvotāju grupām" (minēts 1 reizi); "konfidencialitāte (lai viss pagasts neuzzīna, kādu grāmatu cilvēks ņēmis)" (minēts 1 reizi); "mūsu bibliobusiņš labi pilda šo funkciju" (minēts 1 reizi); "pašas ēkas īpašumtiesību jautājumi" (minēts 1 reizi); "skaidrot arī pašvaldību pakalpojumus" (minēts 1 reizi).

2007. un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

"Kādus pasākumus vai aktivitātes bibliotēkai vajadzētu īstenot, lai veicinātu tās plašāku atpazīstamību un celtu prestižu pašvaldības iedzīvotāju vidū?"

Bāze: visi respondenti

Par 2009.gadu precīzi dati nav pieejami.

*Tā kā katrs respondents varēja minēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

** 2007.g. aptaujā koda nosaukums bija "Veicināt sadarbību starp dažādām bibliotēkām, rajoniem".

2. Komunikācija ar bibliotēku un bibliotekāriem

Pašvaldību vadītāji pētījuma ietvaros atbildēja uz dažādiem jautājumiem par viņu sadarbību ar vietējās bibliotēkas vadītāju – tikšanos, dažādu jautājumu apspriešanu u.tml., kā arī raksturoja, cik bieži viņi ir apmeklējuši bibliotēku un kā vērtē tās vadību.

Saskaņā ar aptaujas datiem vairāk kā 9/10 pašvaldības vadītāju **savas pašvaldības bibliotēkā ir bijuši „pēdējo trīs mēnešu laikā”** (93%).

2009.gadā, kad pašvaldības vadītājiem tika uzdots tāds pats jautājums, arī vairākums respondentu norādīja, ka apmeklējuši bibliotēku pēdējo trīs mēnešu laikā (96%).

Lūgti novērtēt savu **informētības līmeni par bibliotēkas pakalpojumiem**, lielākā daļa pašvaldības vadītāju norādīja, ka „*ir ļoti labi informēti*” (98%). Salīdzinot ar 2009.gadu, šīs atbildes minēšanas biežums ir nedaudz pieaudzis (no 92% līdz 98%).

Kā liecina pētījuma dati, gandrīz puse pašvaldības vadītāju **ar bibliotēkas vadību ir tikušies** biežāk kā reizi mēnesī – 8% tikušies „*vairākas reizes nedēļā*”, 20% - „*vismaz reizi nedēļā*”, un 20% - „*vismaz reizi divās nedēļās*”. To, ka ar bibliotēkas vadītāju ir tikušies „*vismaz reizi mēnesī*”, atzīmēja 43%, un tikai 9% norādīja, ka tikšanās ir bijušas „*retāk*”.

Aptaujas ietvaros pašvaldības vadītājus lūdza atbildēt uz jautājumu „*Vai pēdējo 12 mēnešu laikā bibliotēkas vadītājs ir ticis iesaistīts pašvaldībai nozīmīgu jautājumu risināšanā, kas skar vietējās sabiedrības kultūras dzīvi?*” Saskaņā ar aptaujas rezultātiem gandrīz visi pašvaldības vadītāji (97%) atbildēja apstiprinoši.

Respondentiem, kuri sniedza apstiprinošu atbildi, lūdza konkretizēt, kādu tieši jautājumu risināšanā bibliotēkas vadītāji tikuši iesaistīti. Uz šo jautājumu respondentiem netika piedāvāti atbilžu varianti, viņi paši brīvi formulēja savas atbildes. Nedaudz mazāk kā puse aptaujāto atbildēja, ka bibliotēku vadītāji tiek iesaistīti dažādu pasākumu organizēšanā (48%) – viņi palīdz organizēt un arī iesaistās novada pasākumos, semināros, svētkos u.tml. Nedaudz retāk (41%) minēts, ka bibliotēkas vadītāji piedalās pašvaldības kultūras dzīvē un notikumos, piemēram, grāmatu svētku organizēšanā, aktīvi iesaistās visās kultūras norisēs pašvaldībā, piedalās kultūras projektu izstrādē un organizēšanā, kultūras attīstības plānu veidošanā.

Retāk aptaujātie norādīja, ka bibliotēku vadītāji informē vietējo sabiedrību, piedalās pašvaldības avīzes veidošanā (9%), iesaistās dažādās pašvaldības darba norisēs, piemēram, darba grupās un apspriedēs (9%), attīstības plāna izstrādē un apspriešanā (7%), kā arī pašvaldības budžeta veidošanā (6%), risina dažādus jautājumus saistībā ar bibliotēkas darbu (telpas, jaunu grāmatu iegāde u.c.) (7%), raksta un īsteno projektus (5%), organizē apmācības (4%).

Arī uz jautājumu, vai pēdējā gada laikā bibliotēkas vadītājs ir **informējis pašvaldības vadītāju par situāciju un notikumiem bibliotēkā un par bibliotēkas ietekmi uz vietējo sabiedrību**, vairākums respondentu (89%) atbildēja apstiprinoši.

Precizējot jautājumus, par kādiem bibliotēkas vadītājs ir viņus informējis, visbiežāk pašvaldības vadītāji minēja dažādus saimnieciskus jautājumus (38%) – mēbeļu iegādi, telpu paplašināšanu un iekārtošanu, remontdarbus utt., kā arī bibliotēkas budžeta izlietojumu un dažādus finanšu jautājumus (33%). Gandrīz vienlīdz bieži informācija esot sniegta par bibliotēkas un tās darbinieku dalību pašvaldības kultūras dzīvē un dažādu pasākumu organizēšanā (26%), par bibliotēkas aktivitātēm un ikdienas darbu (24%), kā arī par grāmatu un preses krājumu, nepieciešamību to papildināt (24%).

Aptuveni 1/10 pašvaldības vadītāju norādīja, ka viņus informēja par bibliotēku tehnoloģijām, to uzlabošanu (11%), nedaudz retāk informācija sniegta par bibliotēkas apmeklētību (9%), dažādiem jaunumiem (6%), bibliotēkas sadarbību ar citām iestādēm (5%) un par apmācības un izglītības programmām, ko realizē bibliotēka (4%). Jāpiebilst, ka arī šajā jautājumā respondentiem netika piedāvāti atbilžu varianti.

Pētījuma ietvaros respondentus lūdza arī novērtēt attiecīgās **pašvaldības bibliotēkas vadītāju spējas** (ietekmēt pašvaldības kultūras, sociālekonomisko vidi, veidot bibliotēkas tēlu u.tml.).

Analizējot aptaujas datus, vērojams, ka respondenti kopumā atzinīgi vērtējuši bibliotēkas vadītāju spējas. Visbiežāk atzinīgi vērtētas spējas „*izmantot savu personību bibliotēkas tēla veidošanā*” („*spēj ļoti labi*” – 29% un „*drīzāk spēj*” – 66%) un „*aizstāvēt bibliotēkas budžetu, konkurējot ar citām iestādēm pašvaldībā*” (attiecīgi 29% un 59%). Vērtējot bibliotēkas vadītāju spējas „*veidot un ietekmēt vietējās kopienas kultūras un izglītības vidi un tās kvalitāti*”, 21% respondentu sniedza atbildi „*spēj ļoti labi*” un 76% - „*drīzāk spēj*”.

Nedaudz retāk atzinīgs vērtējums sniegts par pašvaldības bibliotēkas vadības spējām „*būt par viedokļa līderi (ietekmēt sabiedrisko domu) vietējā kopienā*” un „*ietekmēt vietējās kopienas sociāli ekonomisko aktivitāti*” – ja par pirmo minēto apgalvojumu kopumā 71% sniedza pozitīvu vērtējumu (summētas atbildes „*spēj ļoti labi*” un „*drīzāk spēj*”), tad par otro to atzīmēja mazāk kā puse (48%).

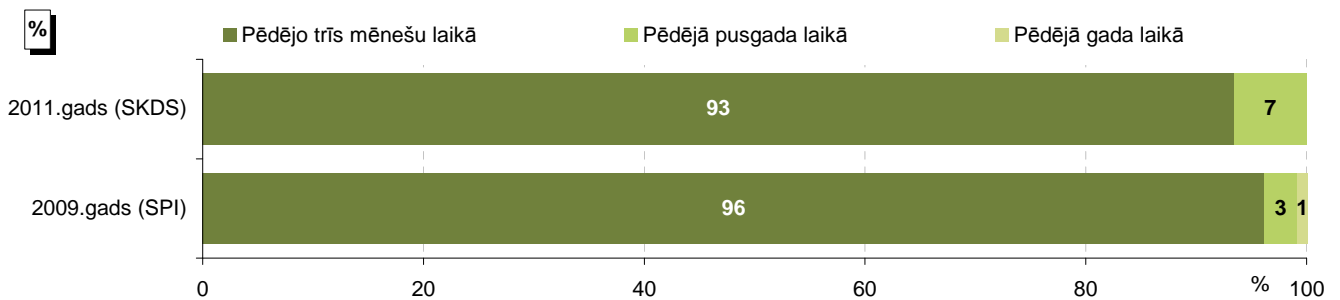
2. Komunikācija ar bibliotēku un bibliotekāriem

"Kad Jūs pēdējo reizi esat bijis savas pašvaldības bibliotēkā?"

Bāze: visi respondenti, n=91

2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: visi respondenti

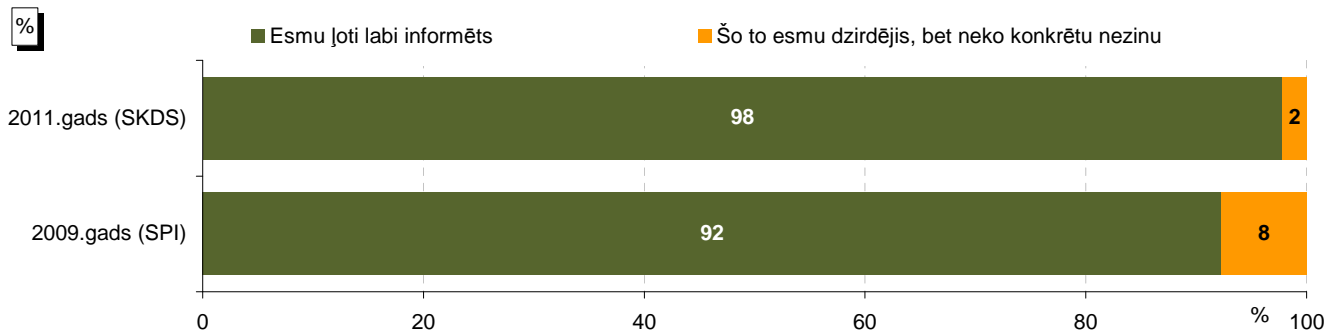
*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

"Kopumā ņemot, cik lielā mērā Jūs esat informēts par savas pašvaldības bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem?"

Bāze: visi respondenti, n=91

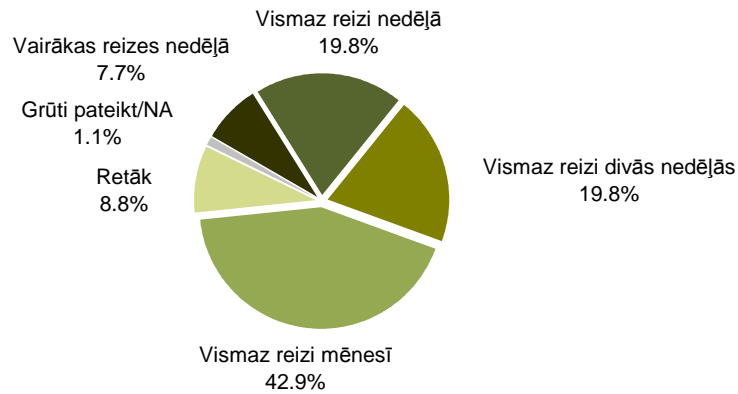
2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: visi respondenti

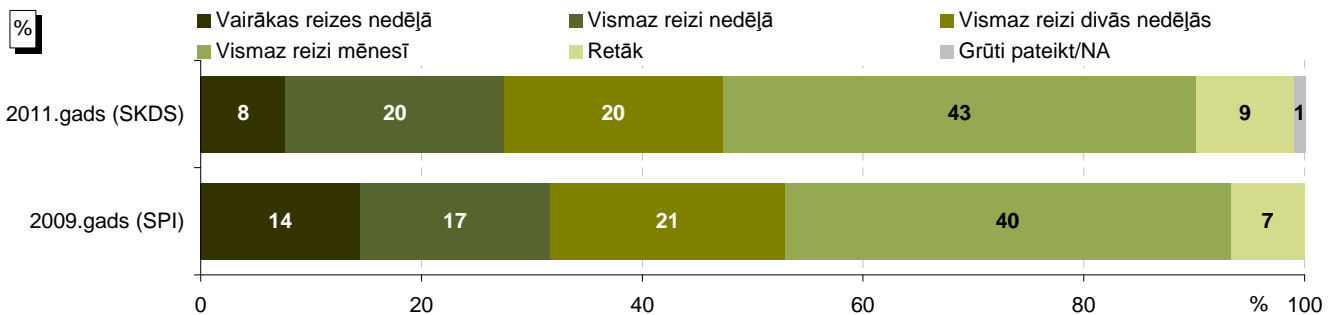
*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

"Cik bieži pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs kā pašvaldības vadītājs esat ticis ar pašvaldības bibliotēkas vadītāju?"

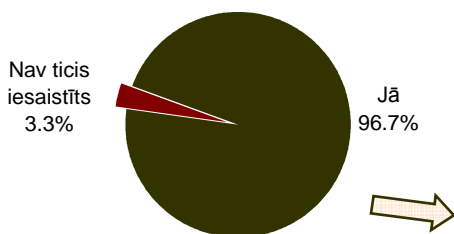
Bāze: visi respondenti, n=91

2009. un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

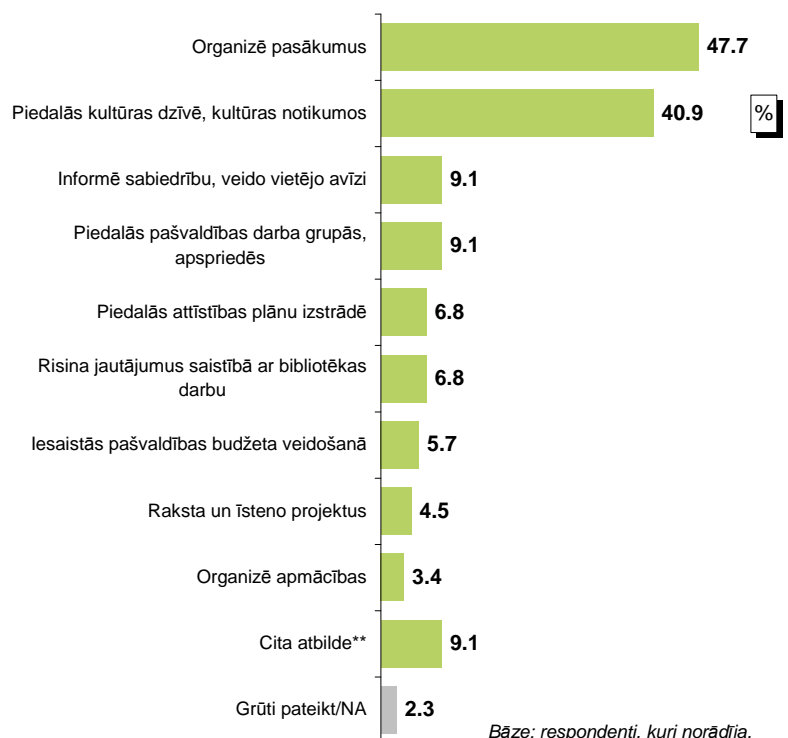

Bāze: visi respondenti

"Vai pēdējo 12 mēnešu laikā bibliotēkas vadītājs ir ticis iesaistīts pašvaldībai nozīmīgu jautājumu risināšanā, kas skar vietējās sabiedrības kultūras dzīvi? Ja jā, tad kādā veidā?"

Bāze: visi respondenti, n=91

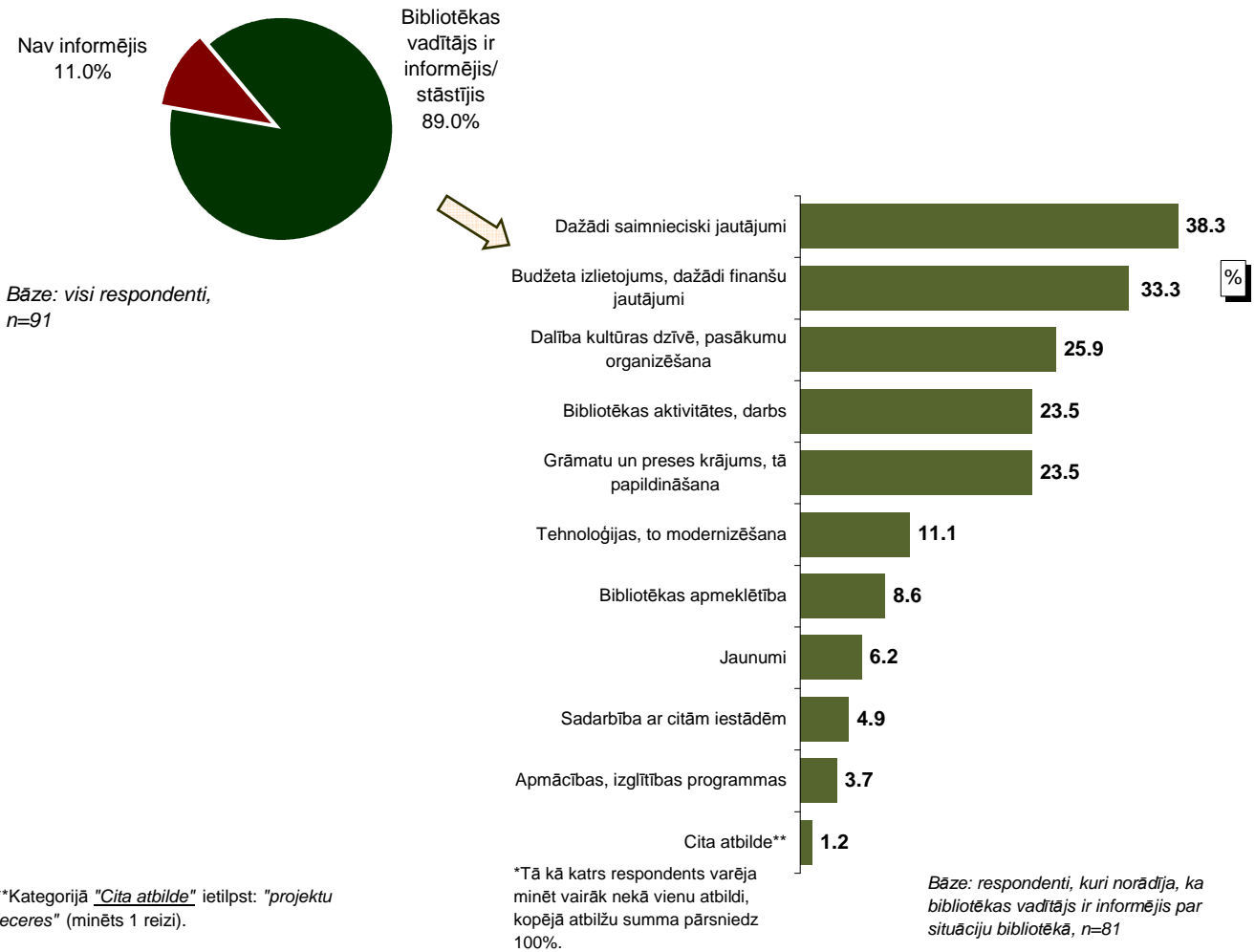

*Tā kā katrs respondents varēja minēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

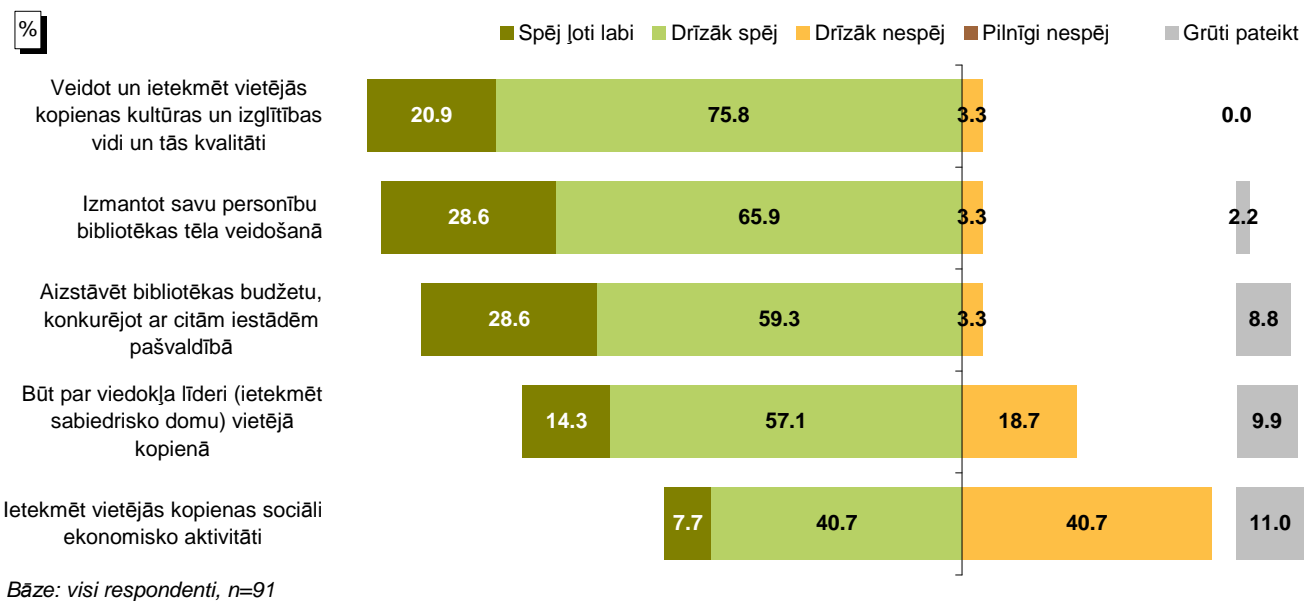
Bāze: respondenti, kuri norādīja, ka bibliotēkas vadītājs ir ticis iesaistīts jautājumu risināšanā, n=88

**Kategorijā "Cita atbilde" ietilpst: "dažādās aptaujās" (minēts 2 reizes); "vēlēšanas komisijas darbā" (minēts 1 reizi); "visās arodbiedrības rīkotajās aktivitātēs" (minēts 1 reizi); "pieredzes apmaiņas braucienā ar Lietuvas kolēģiem" (minēts 1 reizi); "sadarbība ar skolām - rīko metodisku sanāksmes" (minēts 1 reizi); "pasākumos par Eiropas Savienības līdzekļu piesaistes izstrādes plāniem" (minēts 1 reizi); "novadpētniecības, tūrisma jautājumu risināšanā" (minēts 1 reizi); "pasākumos, kas saistīti ar tīrības un sakopšanas akcijām" (minēts 1 reizi); "darbā ar nevalstiskām organizācijām" (minēts 1 reizi).

Vai pēdējo 12 mēnešu laikā bibliotēkas vadītājs ir informējis Jūs par situāciju un notikumiem bibliotēkā, par bibliotēkas ietekmi uz vietējo sabiedrību? Ja jā, tad kas ir tās būtiskākās lietas, kuras bibliotēkas vadītājs ir minējis?

"Domājot par savas pašvaldības bibliotēkām, lūdzu, novērtējt bibliotēku vadītāju spējas!"

3. Bibliotēku darba vērtējums

Lai novērtētu pašvaldības vadītāju uzskatus par bibliotēkas darbu, viņus lūdza atbildēt uz jautājumiem par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, grāmatu un citu izdevumu krājumu, organizētajiem pasākumiem u.tml., kā arī par bibliotekāru kompetenci un atsaucīgumu.

Saskaņā ar pētījuma datiem pašvaldību vadītāji lielākoties norādījuši, ka bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāsts ir **pietiekams, lai apmierinātu pašvaldības iedzīvotāju vajadzības**. Visbiežāk tas ir minēts par organizēto pasākumu kvalitāti (89%) un bibliotekāru spējām konsultēt lietotājus IT jautājumos (84%). Atbildi „*pietiekams*” par dažādiem elektroniskajiem pakalpojumiem atzīmēja no 53% (datoru u.c. tehnikas kvalitāte) līdz 82% (pieejamo datu bāžu klāsts). Bibliotēku telpu labiekārtotību kā pietiekamu vērtēja 78%, organizēto pasākumu skaitu – 76%, bet salīdzinoši retāk pozitīvs vērtējums sniegts par periodisko izdevumu klāstu (56%), grāmatu (51%) un citu izdevumu krājumu (48%).

Salīdzinot ar 2009.gadu, pārsvarā vērojamas pozitīvas izmaiņas. 2011.gadā respondenti biežāk norādījuši, ka ir pietiekams datu bāžu klāsts, grāmatu krājums, organizēto pasākumu skaits un kvalitāte u.c. Izņēmums ir datoru un citas tehnikas skaits un kvalitāte – uz to pietiekamību 2011.gadā norādīts retāk nekā 2009.gadā.

Lielākā daļa pašvaldības vadītāju uzskata, ka **bibliotēkās pēdējā gada laikā ir uzlabojies** grāmatu krājums (86%), telpu labiekārtotība (69%), bibliotekāru spējas konsultēt lietotājus par IT jautājumiem (64%), kopējā atmosfēra bibliotēkā (64%), organizēto pasākumu kvalitāte (60%) un skaits (58%), kā arī periodisko izdevumu klāsts (52%). Attiecībā uz cita veida izdevumu (CD, DVD) klāstu pašvaldību vadītāji retāk norādīja uz uzlabošanos (45%).

To, ka stāvoklis **nav mainījies**, pašvaldību vadītāji visbiežāk norādīja par elektroniskajiem pakalpojumiem - pieejamās programmatūras skaitu (76%) un kvalitāti (71%), datoru un citas tehnikas skaitu (68%) un kvalitāti (54%), kā arī pieejamo datu bāžu klāstu (62%).

Salīdzinot ar 2009.gadu, pašvaldības vadītāji par lielāko daļu pakalpojumu biežāk nekā iepriekš norādījuši, ka stāvoklis ir uzlabojies. Vislielākās izmaiņas vērojamas attiecībā uz grāmatu un periodisko izdevumu klāstu: ja 2009.gadā to, ka krājumi ir uzlabojušies, norādīja 43% par grāmatām un 26% par periodiskajiem izdevumiem, tad 2011.gadā: 86% un 52%.

Vērtējot bibliotēkas sniegtos elektroniskos pakalpojumus, 2011.gadā retāk nekā 2009.gadā pašvaldību vadītāji norādījuši, ka stāvoklis ir uzlabojies.

Lūgti novērtēt **dažādus aspektus savas pašvaldības bibliotēkā** (pakalpojumus, darbalaiku, bibliotekāru attieksmi un kompetenci utt.), aptaujātie pašvaldību vadītāji pārsvarā snieguši pozitīvas atbildes. To, ka ir „pilnībā” vai „drīzāk” apmierināti ar dažādiem aspektiem, minēja 87% - 100% aptaujāto, un visatzinīgāk vērtēta bibliotekāru attieksme (to kā „pilnībā apmierinošu” novērtēja 57% un „drīzāk apmierinošu” – 43%), kompetence (54% un 46%) un atsaucīgums, ja viņiem lūdz palīdzību darbā ar datoru (54% un 45%). Bibliotekāru kompetence konkrēti darbā ar datoru vērtēta nedaudz atturīgāk – to par pilnībā apmierinošu uzskatīja 42% un drīzāk apmierinošu: 56%.

Kaut arī gandrīz visi pašvaldības vadītāji sniedza pozitīvu vērtējumu bibliotēkas pakalpojumiem kopumā, ar tiem „pilnībā” apmierināti bija tikai 30% (69% uzskatīja tos par „drīzāk apmierinošiem”). Vērtējot bibliotēkas darbalaiku, pašvaldību vadītāji vienlīdz bieži uzskatījuši, ka tas ir pilnībā (47%) vai drīzāk (47%) apmierinošs, savukārt datorprogrammatūra, bibliotēkas telpas un to iekārtojums, kā arī datori biežāk (58% - 68%) vērtēti drīzāk apmierinoši, bet viedokli, ka tie ir „pilnībā apmierinoši”, pauda 23% - 29%.

Negatīvu vērtējumu („pilnībā” vai „drīzāk neapmierinoši”) sniedza līdz 13% aptaujāto, un visbiežāk tas minēts par pašvaldības bibliotēkas datoriem.

Salīdzinot ar 2009.gadu, 2011.gadā pašvaldību vadītāji retāk norādījuši, ka datori, datorprogrammatūra un bibliotēkas iekārtojums ir „pilnībā apmierinošs”.

Pētījuma dalībniekus lūdza atbildēt uz „atvērto” jautājumu „**Kādiem pakalpojumiem, Jūsaprāt, pašvaldības bibliotēkā būtu jāpievērš lielāka uzmanība?**” Saskaņā ar aptaujas rezultātiem trīs biežāk nosauktie pakalpojumi bija apmeklētāju apmācība (tehnoloģiju lietošanā u.c.) (17%), dažādu pasākumu, piemēram, tematisko vakaru, tikšanos ar grāmatu autoriem, novadpētniecības pasākumu organizēšana (15%) un krājumu pilnveidošana (jaunākās literatūras un preses iegāde) (13%).

Nedaudz retāk respondenti minējuši nepieciešamību paplašināt elektronisko pakalpojumu klāstu (10%) – vairāk datu bāžu, nodrošināt pieeju iegūt literatūru internetā, ieviest dažādus e-jauninājumus, kā arī uzlabot tehnisko nodrošinājumu (9%) – ātrākus datorus un internetu, nomainīt veco tehniku. Tikpat bieži minēta arī nepieciešamība pēc pieejamākas, plašākas un daudzpusīgākas informācijas (9%), aicināts popularizēt bibliotēkas un grāmatu lasīšanu (8%), piedalīties dažādos projektos (8%), izglītēt bibliotekārus (7%).

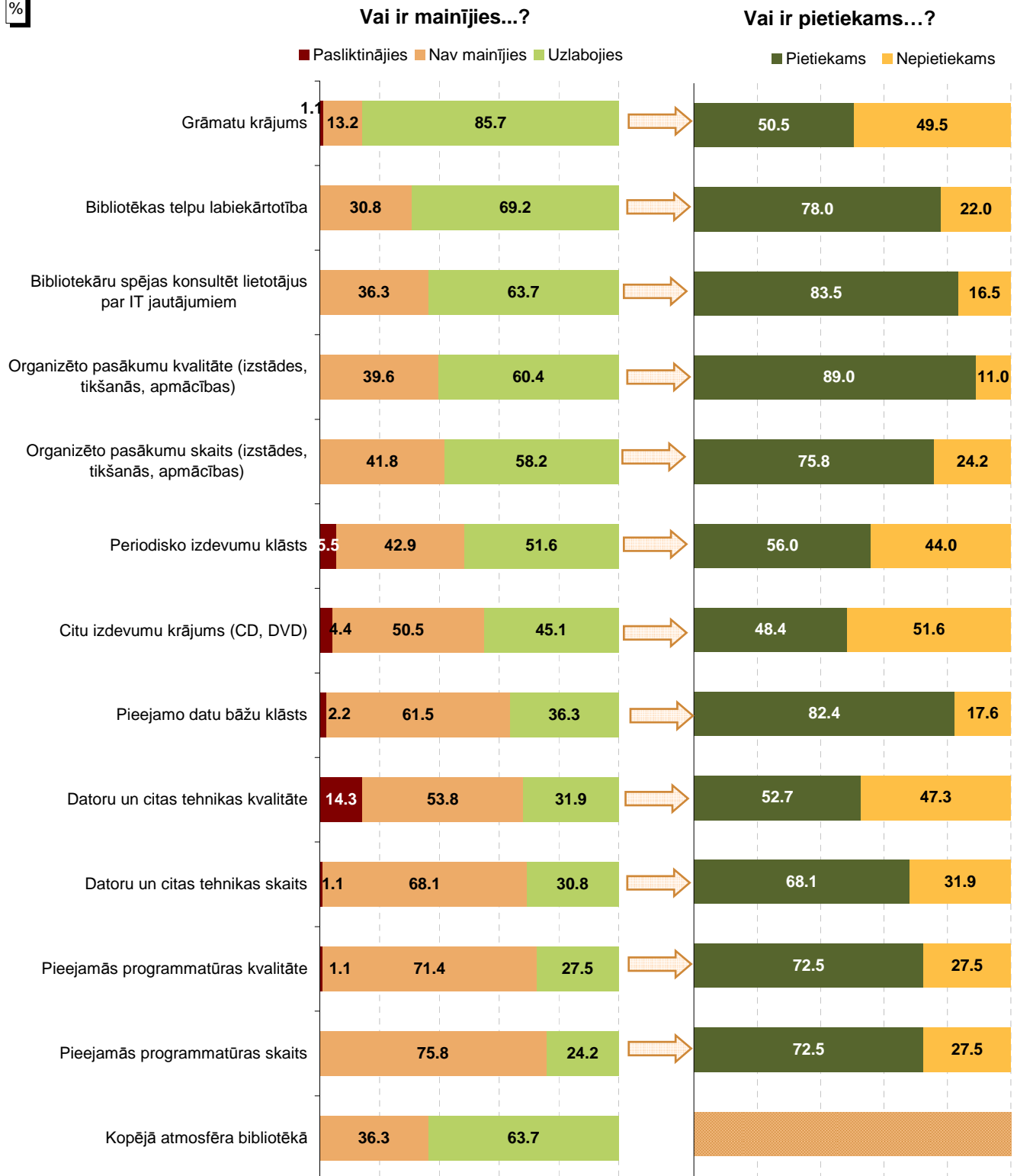
Jāpiebilst, ka 13% pašvaldību vadītāju norādīja, ka pakalpojumu bibliotēkās jau šobrīd ir pietiekami.

Salīdzinot ar 2007.gadu, respondenti biežāk norādījuši, ka bibliotēkās būtu jāpievērš lielāka uzmanība apmācībai (gan bibliotekāru, gan apmeklētāju), dažādu pasākumu rīkošanai, elektronisko pakalpojumu klāsta palielināšanai, informācijas nodrošināšanai un līdzdalībai dažādos projektos. Savukārt retāk aicināts uzlabot tehnikas skaitu un kvalitāti.

3. Bibliotēku darba vērtējums

"Neskatoties uz to, vai Jūs pēdējā gada laikā esat bijis bibliotēkā vai nē, kā Jums šķiet, kā pēdējā gada laikā pašvaldības bibliotēkā ir mainījies..."

"Un vai ...ir pietiekams, lai apmierinātu Jūsu pašvaldības iedzīvotāju vajadzības?"

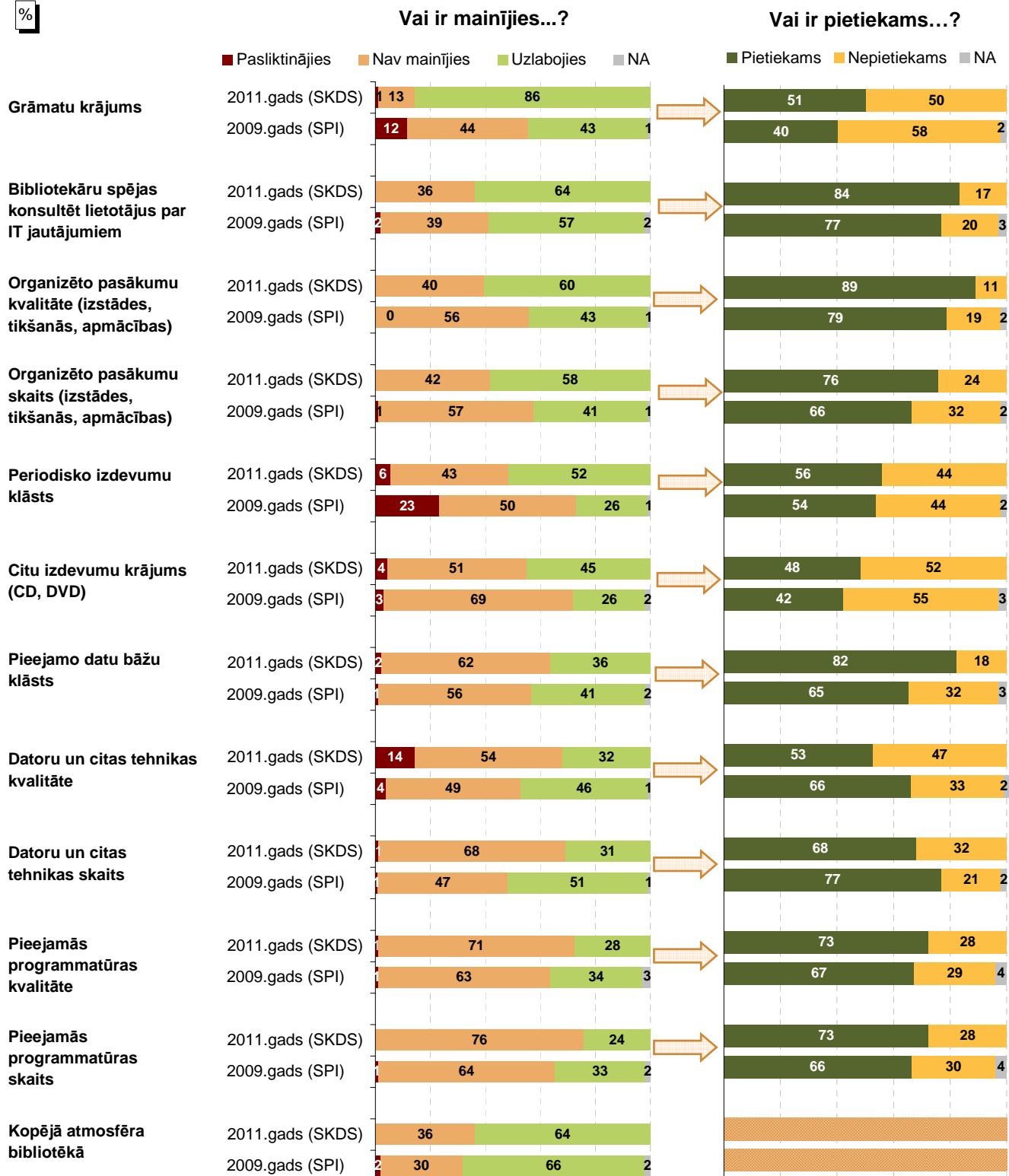

Bāze: visi respondenti, n=91

2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

"Neskatoties uz to, vai Jūs pēdējā gada laikā esat bijis bibliotēkā vai nē, kā Jums šķiet, kā pēdējā gada laikā pašvaldības bibliotēkā ir mainījies..."

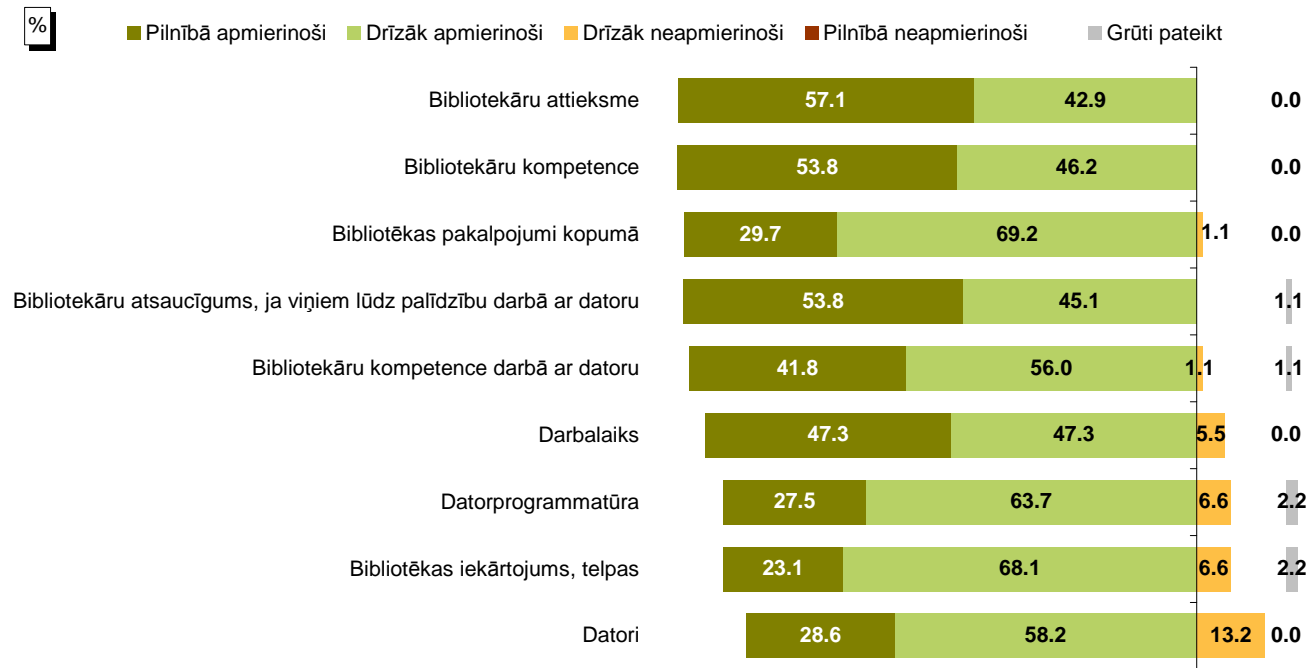
"Un vai ...ir pietiekams, lai apmierinātu Jūsu pašvaldības iedzīvotāju vajadzības?"

Bāze: visi respondenti

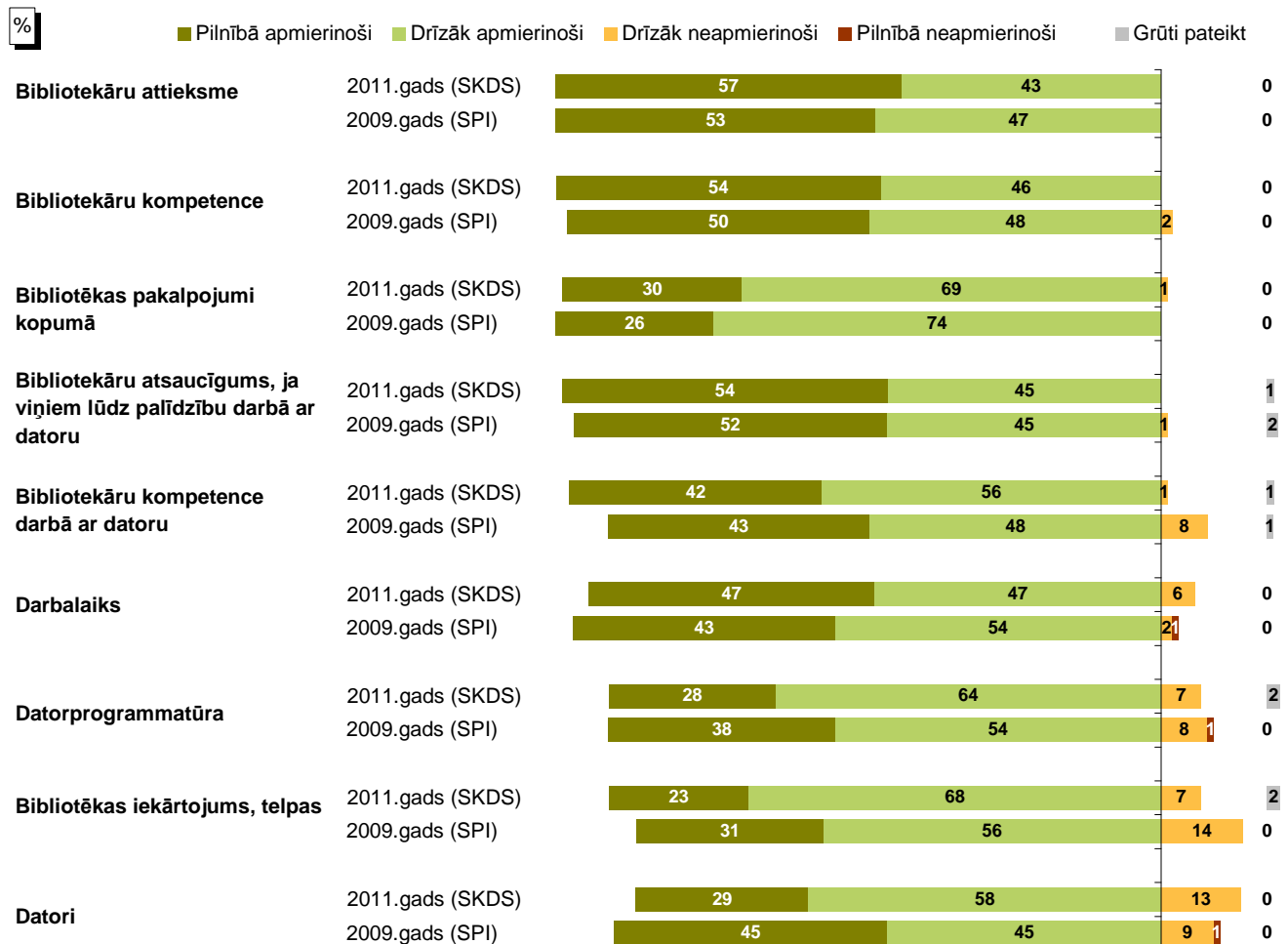
*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

"Kā Jūs vērtējat šādus aspektus savas pašvaldības bibliotēkā?"

Bāze: visi respondenti, n=91

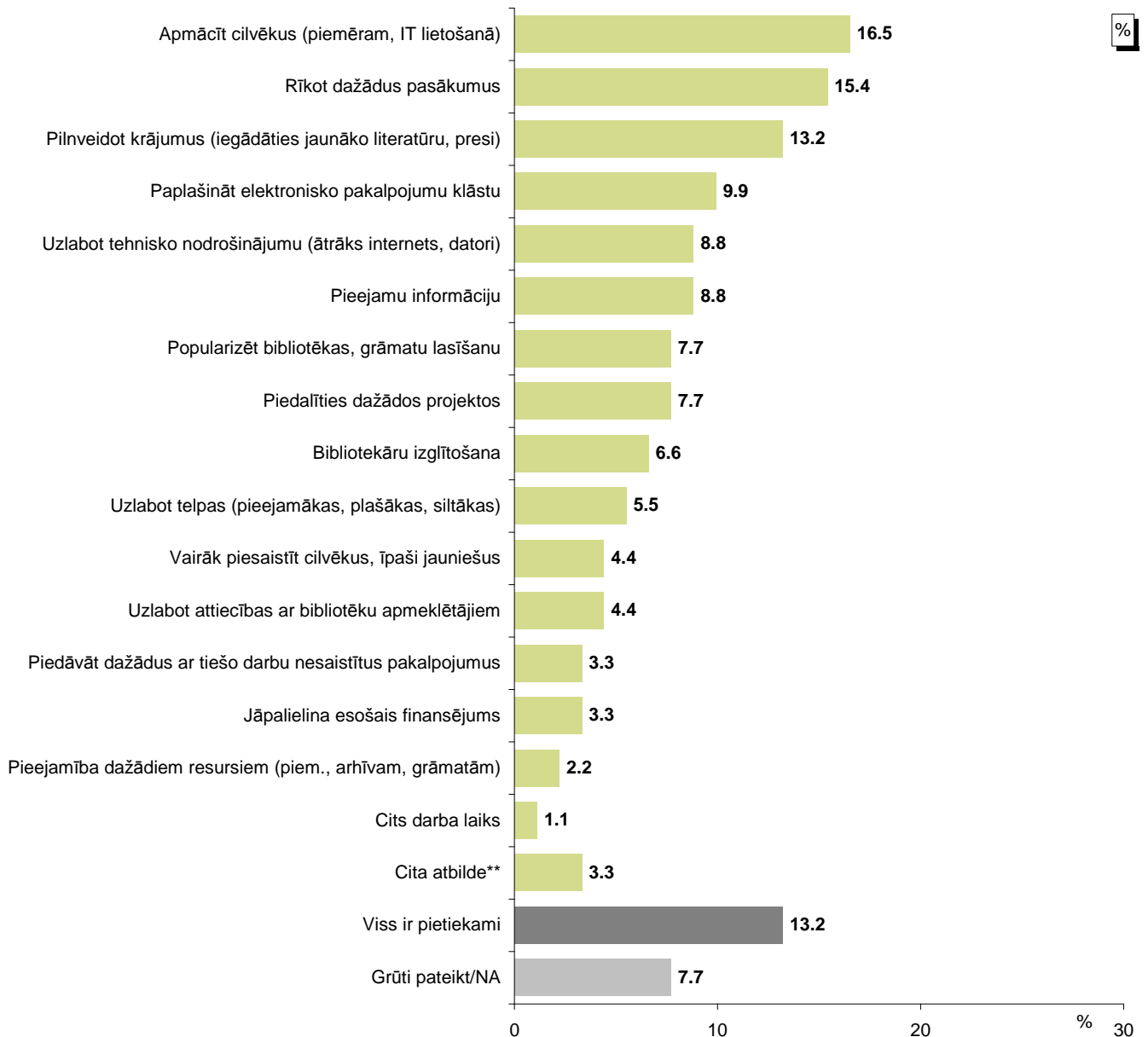
2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

"Kādiem pakalpojumiem, Jūsaprāt, pašvaldības bibliotēkā būtu jāpievērš lielāka uzmanība?"

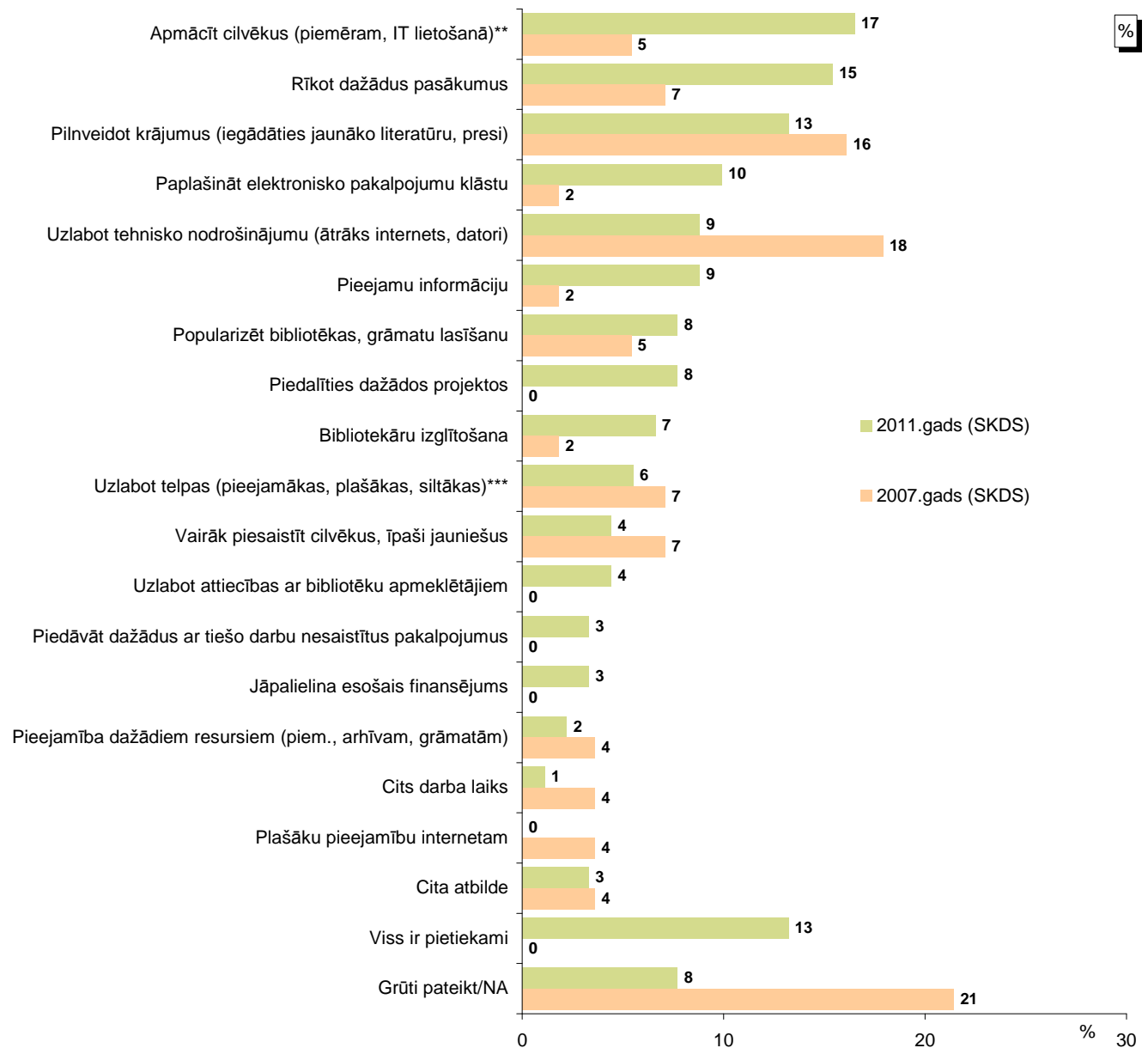
Bāze: visi respondenti, n=91

*Tā kā katrs respondents varēja minēt visas piemērotās atbildes, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Cita atbilde" ietilpst: "pašvaldībām ir neadekvāti lieli rēķini par "Trešā tēva dēla" internetpakalpojumiem" (minēts 1 reizi); "vairāk pievērst uzmanību tam, ko datorā skatās nepilngadīgie bērni, filtrēt pieejamo informāciju" (minēts 1 reizi); "vajadzētu piesaistīt kultūras un mākslas darbinieku" (minēts 1 reizi).

2007. un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

"Kādiem pakalpojumiem, Jūsaprāt, pašvaldības bibliotēkā būtu jāpievērš lielāka uzmanība?"

Bāze: visi respondenti

Par 2009.gadu precīzi dati nav pieejami.

*Tā kā katrs respondents varēja minēt visas piemērotās atbildes, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

** 2007.g. aptaujā koda nosaukums bija "Apmācīt vecākus cilvēkus IT lietošanā".

*** 2007.g. aptaujā koda nosaukums bija "Plašākas telpas".

4. Bezmaksas interneta pieejas ietekme uz sabiedrību

Pētījuma ietvaros pašvaldību vadītājus lūdza novērtēt, kā bezmaksas interneta pieejamība publiskajā bibliotēkā ir ietekmējusi vietējās pašvaldības dzīvi dažādās jomās un vai tas iedzīvotājiem palīdz veikt dažādas aktivitātes, piemēram, atrast darbu vai iegūt nepieciešamo informāciju.

Saskaņā ar iegūtajiem datiem respondenti lielākoties norādījuši, ka **līdz ar bezmaksas interneta pieeju** publiskajās bibliotēkās **pašvaldības dzīve ir uzlabojusies**. Visbiežāk tas minēts par pieeju informācijai (zināšanu iegūšana, informācija vaļaspriekiem, informācija par jaunumiem u.c.) (96% norādīja, ka situācija uzlabojusies, t.sk. 28% - „ievērojami uzlabojusies”), pieeju citiem e-pakalpojumiem, piemēram, e-maksājumiem (91%, t.sk. 20% - „ievērojami uzlabojusies”), pieeju apmācībai un mācībām (91%, t.sk. 14% - „ievērojami uzlabojusies”) un sociālajiem kontaktiem internetā (91%, t.sk. 28% - „ievērojami uzlabojusies”).

Vairākums pašvaldības vadītāju norādīja, ka bezmaksas interneta pieejamība ir uzlabojusi vietējo iedzīvotāju dzīvi arī citos aspektos. Aptuveni 4/5 uzskatīja, ka situācija ir uzlabojusies tādās jomās kā laika un naudas taupīšana (85%), pieeja vietējai sabiedrībai nozīmīgai informācijai (84%), ar veselību (80%) vai lauksaimniecību (80%) saistītai informācijai, pieeja darba tirgum (79%). To, ka stāvoklis ir pasliktinājies interneta pieejamības dēļ, norādīja atsevišķi respondenti. Savukārt viedokli, ka situācija nav mainījies, visbiežāk pašvaldības vadītāji atzīmēja par uzņēmējdarbības iespējām (34%), vietējās sabiedrības labklājības pieaugumu (25%) un ieguvumiem pašvaldībai, t.i., cilvēki spēj paši risināt problēmas, līdz ar to pašvaldības darbiniekiem ir mazāka slodze (23%).

Arī 2007.gadā un 2009.gadā retais respondents norādīja uz situācijas pasliktināšanos dažādās jomās sakarā ar bezmaksas interneta pieejamību bibliotēkās. Tomēr ir vērojams, ka par visām jomām 2007.gadā biežāk nekā 2009.gadā un 2011.gadā tika minēts, ka situācija ir „ievērojami uzlabojusies”.

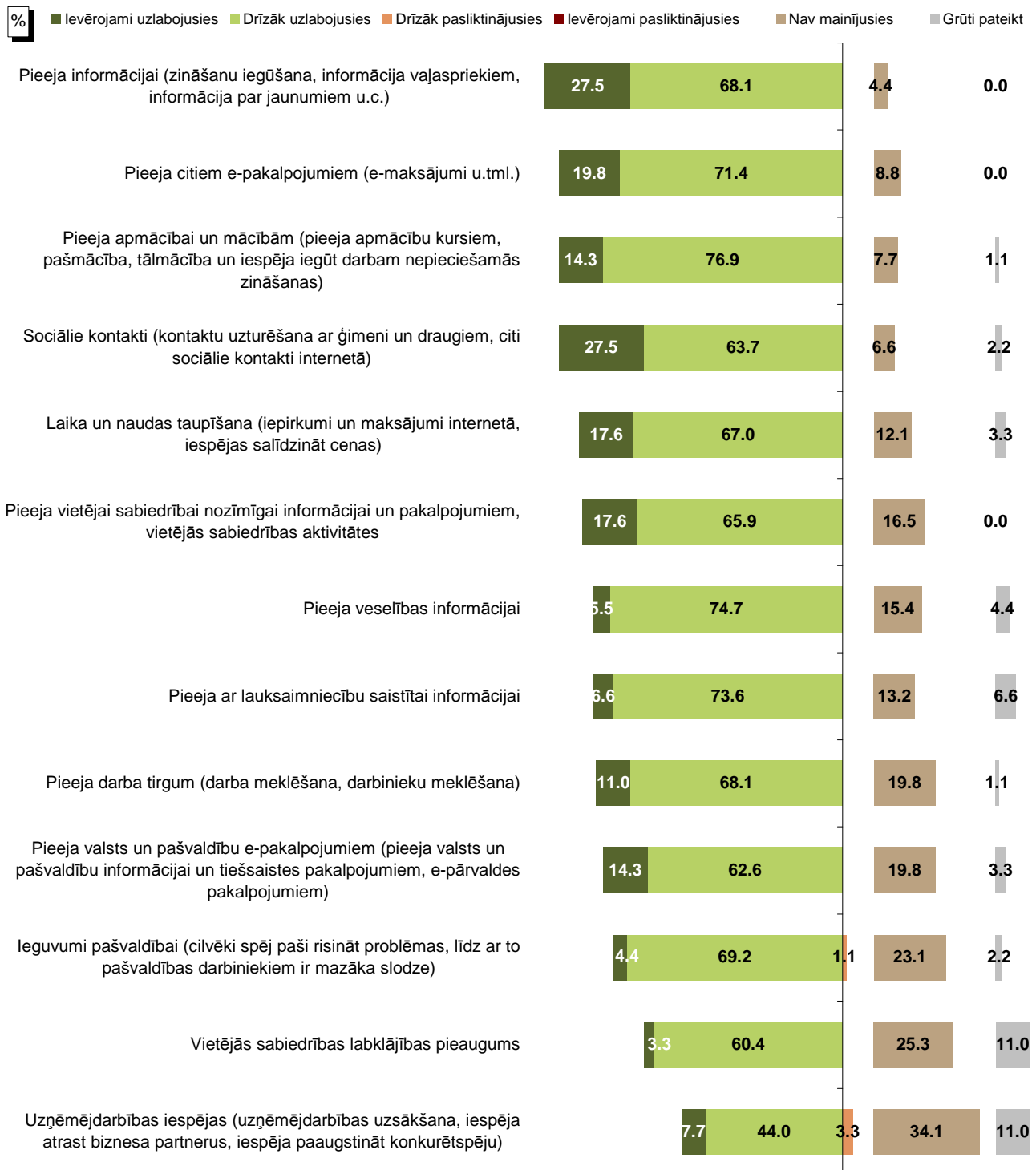
Arī uz jautājumu par to, vai **bezmaksas interneta pieejamība bibliotēkās ir palīdzējusi** vietējiem iedzīvotājiem veikt dažādas darbības, lielākā daļa pašvaldības vadītāju atbildēja apstiprinoši. Gandrīz visi aptaujātie norādīja, ka ir uzlabojusies iedzīvotāju iespējas iegūt materiālus mācībām, studijām (100%, no tiem 31% „jā”, kas ir augstākais novērtējums piedāvātajā skalā, un 69% - „drīzāk jā”), iegūt informāciju par brīvā laika nodarbēm, izklaidei (99%, no tiem 23% „jā”), to, kas notiek vietējā pašvaldībā (98%, no tiem 31% „jā”) un par veselības jautājumiem (93%, no tiem 10% „jā”).

Vairāk nekā 3/4 arī norādīja, ka bezmaksas interneta pieejamība ir palīdzējusi iedzīvotājiem iegūt interesantu lasāmvielu brīvajiem brīžiem (89%), ietaupīt vai nopelnīt naudu (78%), atrast darbu (78%), palīdzēt bērniem mācībās (78%), uzlabot savu darbu (76%), iesaistīties sabiedriskajā dzīvē, pašdarbībā (75%) un iemācīties svešvalodas (71%). Savukārt salīdzinoši retāk tas norādīts par jautājumu risināšanu saistībā ar ģimeni un bērniem (60%) un izdevīgu iepirkšanos (50%).

4. Bezmaksas interneta pieejas ietekme uz sabiedrību

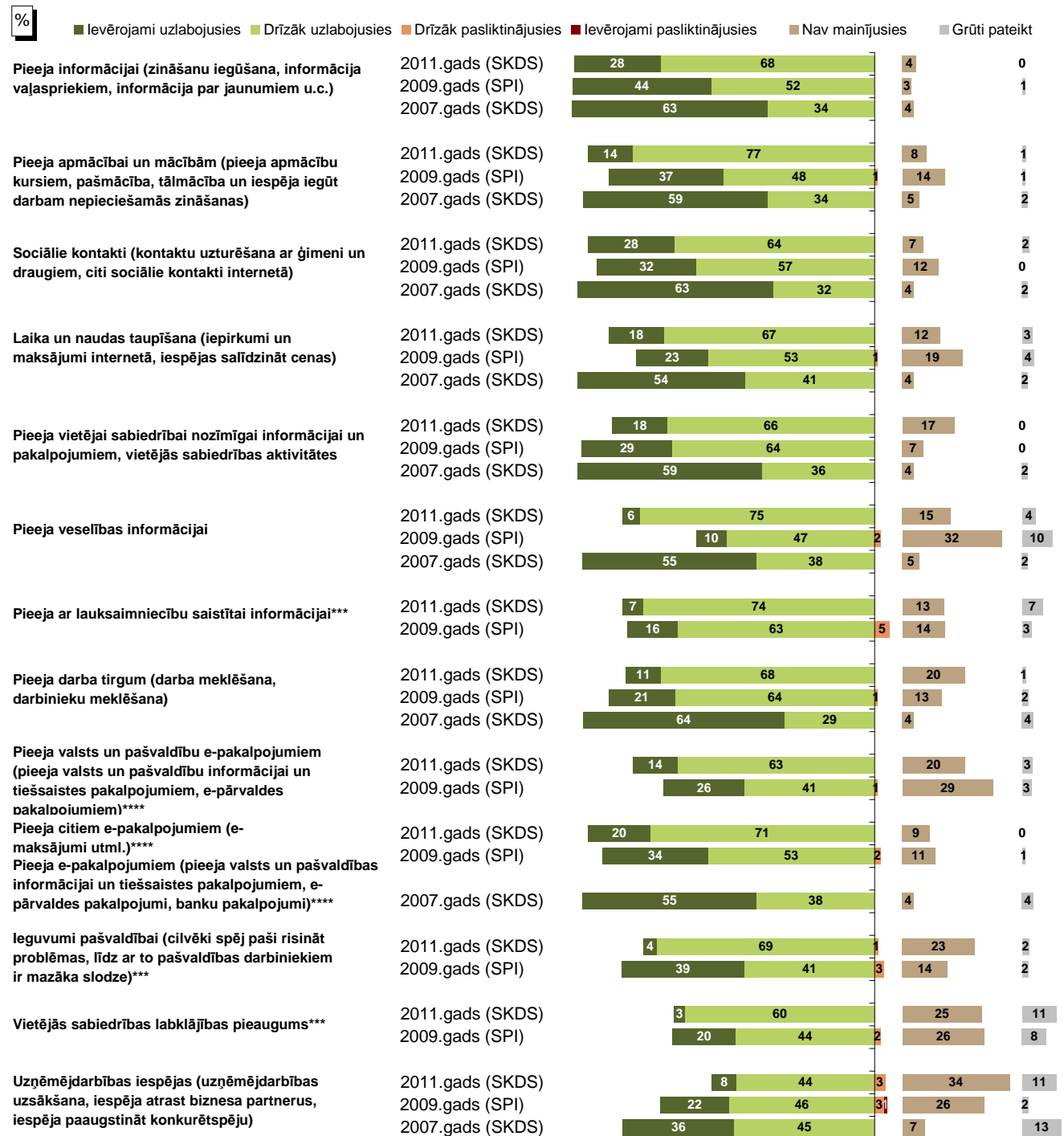
"Lūdzu, norādiet, kā tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets, ir ietekmējis zemāk minētās dzīves jomas Jūsu pašvaldībā!"

Bāze: visi respondenti, n=91

2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

"Lūdzu, norādiet, kā tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets, ir ietekmējis zemāk minētās dzīves jomas Jūsu pašvaldībā!"**

Bāze: visi respondenti

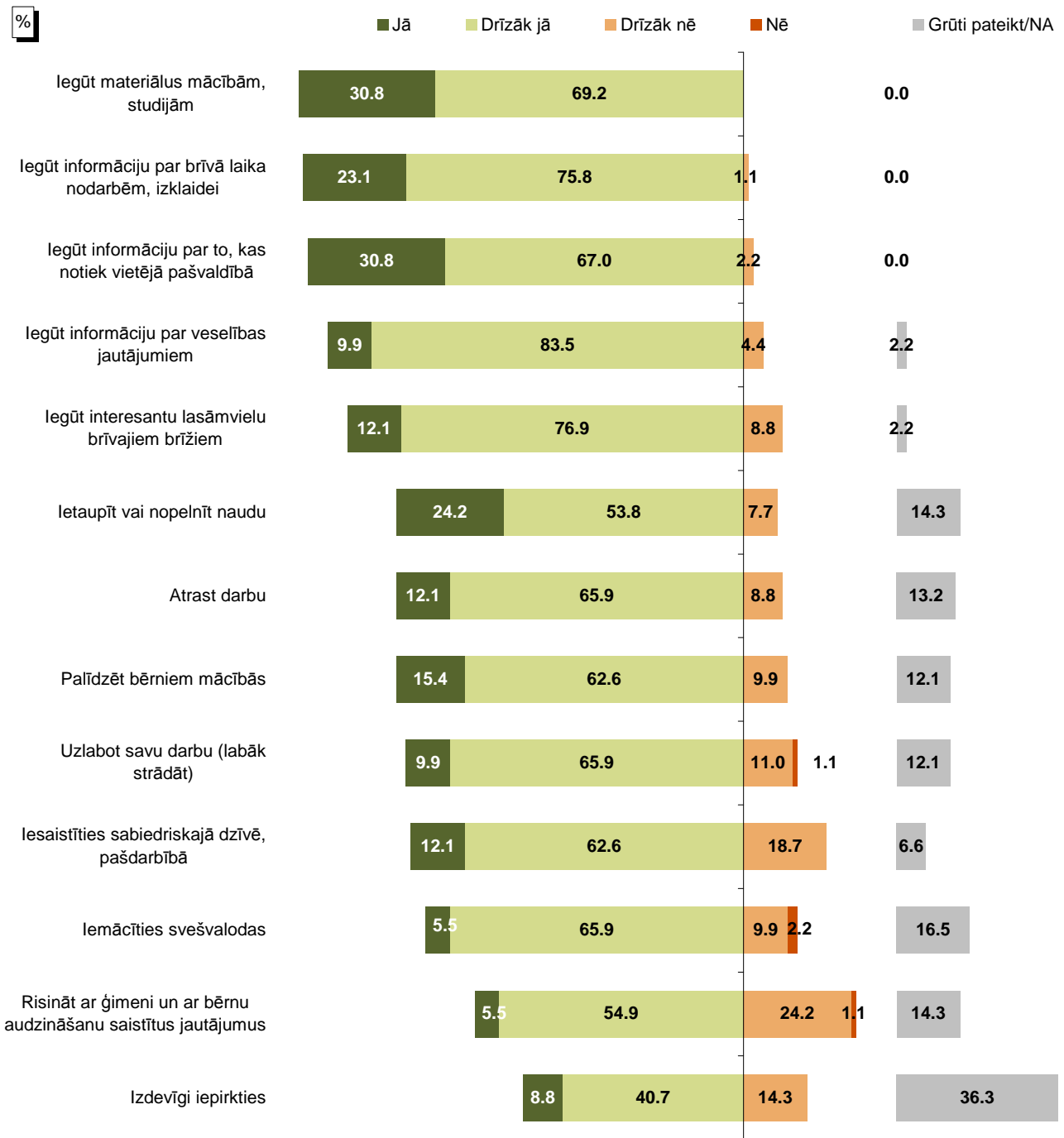
*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

* Iepriekšējās aptaujās jautājuma formulējums: "Lūdzu, norādiet, kā publiskās pieejas interneta punktu ierīkošana bibliotēkā ir ietekmējusi zemāk minētās dzīves jomas jūsu pašvaldībā!" (2009.g.); "Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā, Jūsaprāt, bezmaksas publiskās interneta pieejas datoru ierīkošana bibliotēkās ir mainījusi vietējās sabiedrības dzīvi!" (2007.g.)

***Attiecīgie apgalvojumi 2007.g. aptaujā respondentiem netika piedāvāti.

****2007.g. tika piedāvāts apgalvojums "Pieeja e-pakalpojumiem (pieeja valsts un pašvaldības informācijai un tiešsaistes pakalpojumiem, e-pārvaldes pakalpojumi, banku pakalpojumi)", kurš nākamajās aptaujās tika dalīts divos apgalvojumos.

"Vai, Jūsaprāt, tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets, pašvaldības iedzīvotājiem ir palīdzējis..."

Bāze: visi respondenti, n=91

5. Bibliotēkas budžets

Pašvaldību vadītāji atbildēja uz vairākiem jautājumiem par pašvaldības bibliotēkas budžetu. Viņi novērtēja, vai tas ir pietiekams, lai nodrošinātu atbilstošu bibliotēkas darbu, prognozēja, vai ir plānots to palielināt, kā arī norādīja, vai varētu būt iespējas piesaistīt papildus līdzekļus bibliotēku vajadzībām.

Kā liecina pētījuma dati, 8% - 19% respondentu pauda viedokli, ka **pašvaldības bibliotēkas budžets** ir „pilnīgi pietiekams”, un vēl 45% - 56% uzskatīja, ka tas ir „daļēji pietiekams”. Visbiežāk to, ka budžets ir pilnīgi pietiekams, pašvaldību vadītāji norādīja par informācijas un komunikāciju tehnoloģiju budžetu (19%) un budžetu publiskās interneta pieejas nodrošināšanai (t.sk., datoru iegāde/uzturēšana, telpu rekonstrukcija, mēbeles, komunikāciju pakalpojumi utt.) (18%).

Vairāk kā puse pašvaldības vadītāju uzskatīja, ka bibliotēkas darbinieku darba samaksas budžets, kopējais budžets vai krājuma komplektēšanas budžets ir daļēji pietiekams – attiecīgi 56%, 55% un 52%. Bet to, ka attiecīgais budžets ir „nepietiekams”, atzīmēja aptuveni 1/3 aptaujāto: 36% par bibliotēkas darbinieku darba samaksas budžetu, 34% - kopējo budžetu, 34% - krājumu komplektēšanas budžetu.

Lūgti norādīt, vai viņi plāno palielināt attiecīgo budžetu, 36% pašvaldības vadītāju atbildēja apstiprinoši par krājuma komplektācijas budžetu, 31% - par kopējo budžetu, 26% - par bibliotēkas darbinieku darba samaksas budžetu, un 25% - par budžetu publiskās interneta pieejas nodrošināšanai, kā arī par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju budžetu. Pārējie respondenti (64% - 75%) atzīmēja, ka neplāno palielināt pašvaldības bibliotēkas budžetu.

Pētījuma ietvaros tie pašvaldības vadītāji, kuri norādīja, ka bibliotēkas kopējais budžets ir tikai daļēji pietiekams vai nepietiekams, raksturoja, kādus **papildus līdzekļus varētu piesaistīt pašvaldības bibliotēkas darbības nodrošināšanai**. Šis bija t.s. „atvērtais” jautājums – respondenti brīvi formulēja savas atbildes, kas vēlāk tika apkopotas lielākās grupās.

Lielākā daļa pašvaldības vadītāju minēja dažādus projektus – 36% atzīmēja, ka papildus līdzekļus bibliotēkas varētu iegūt, iesaistoties projektos, to konkursos, neprecizējot detalizētāk, 30% minēja Eiropas Savienības projektus, 14% - valsts projektus, 3% - vietējos projektus.

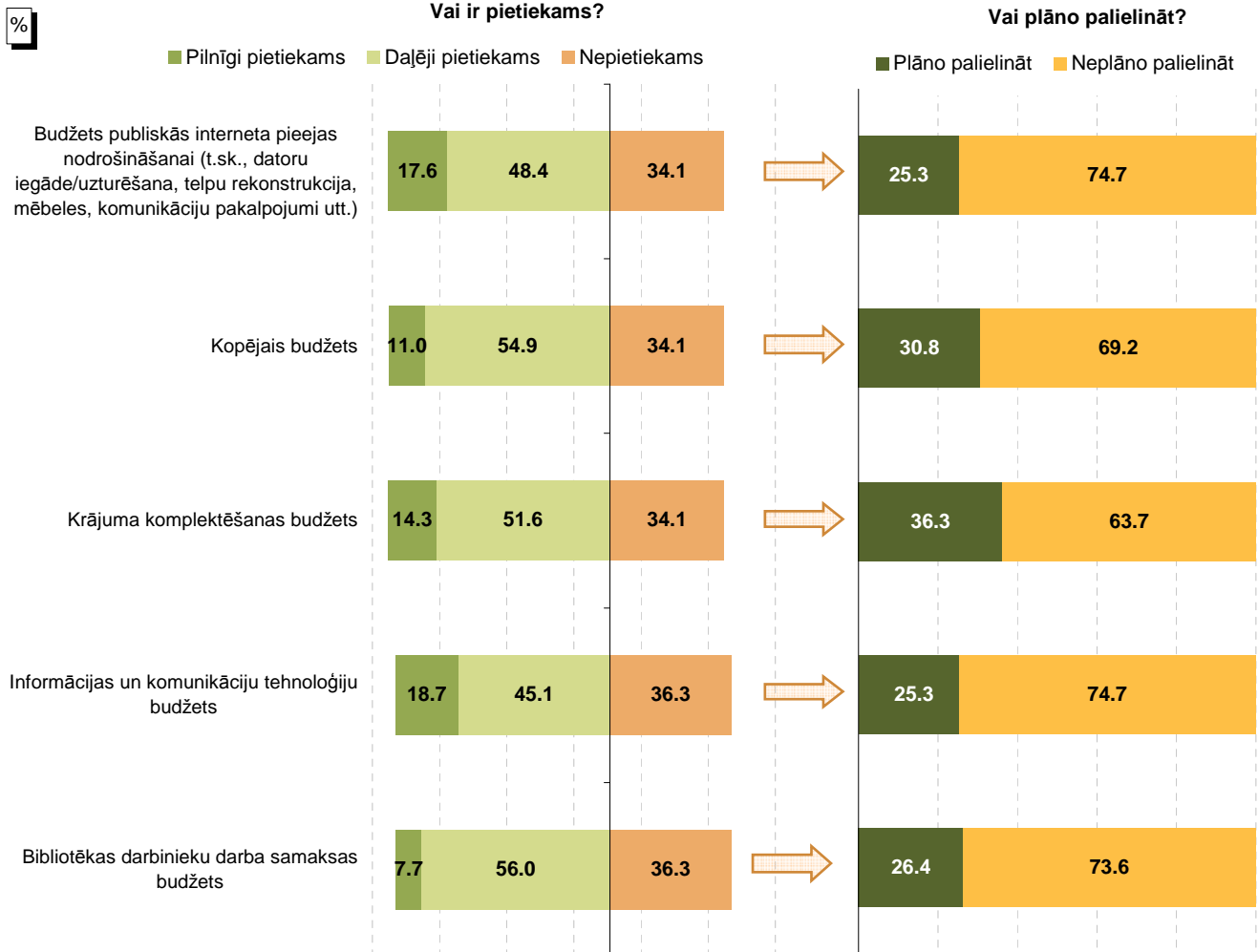
Otrs biežāk minētais finansējuma avots, no kura iegūt papildus līdzekļus, bija dažādi ziedojumi un dāvinājumi (28%), bet trešais – apmeklētāju līdzmaksājumi un maksas pakalpojumu ieviešana (10%). Retāk pašvaldību vadītāji pauduši viedokli, ka bibliotēkas varētu iegūt papildus līdzekļus no budžeta (6%), Valsts Kultūrkapitāla fonda (5%), valsts līdzekļiem un mērķdotācijām (5%).

To, ka nav nekādu iespēju piesaistīt līdzekļus pašvaldības bibliotēkas darbības nodrošināšanai, minēja 11%.

5. Bibliotēkas budžets

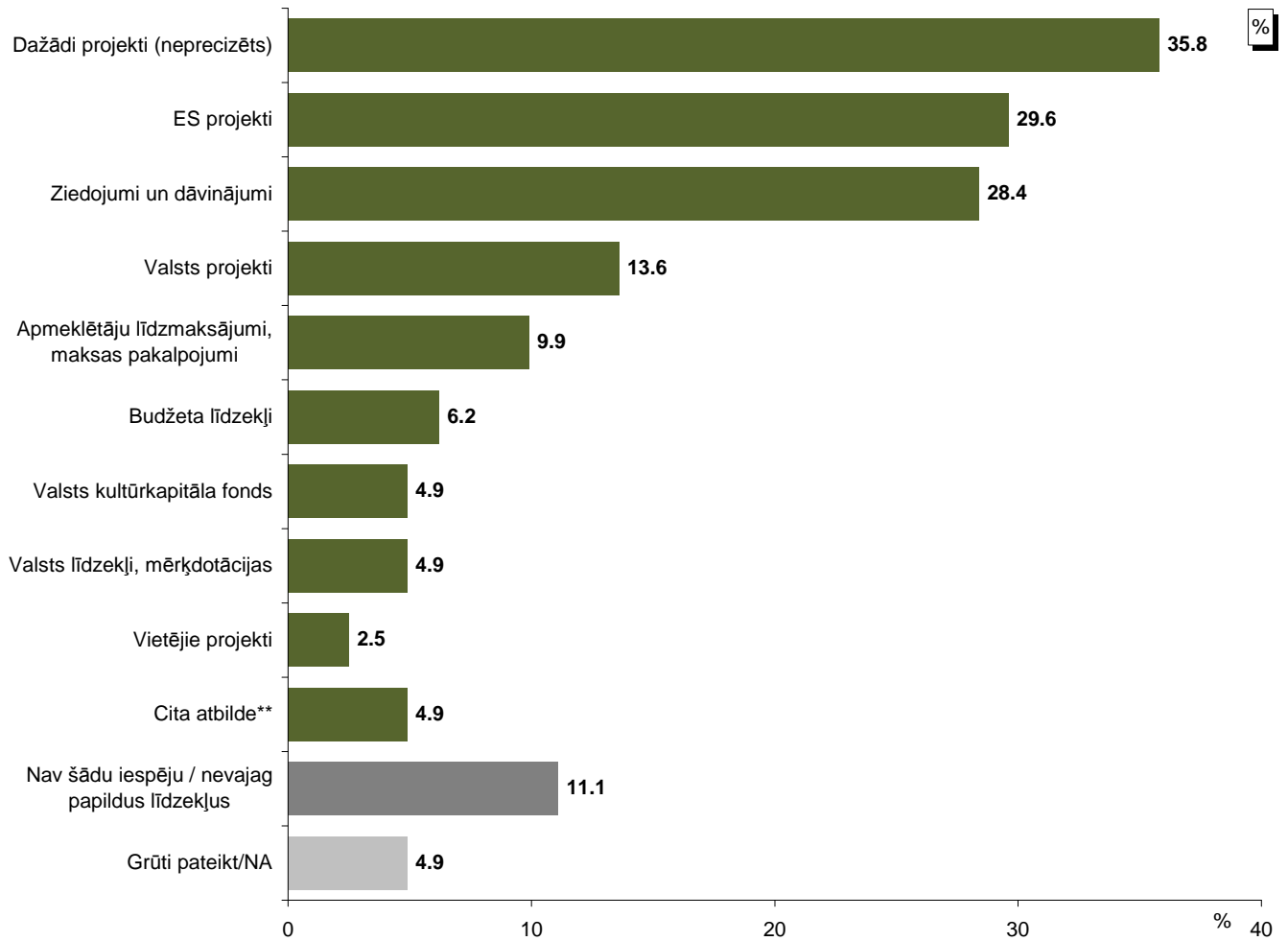
"Vai, Jūsaprāt, pašvaldības bibliotēkas budžets ir pietiekams vai nepietiekams, lai nodrošinātu pašvaldības iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu bibliotēkas darbu?"

"Vai Jūs plānojat to palielināt?"

Bāze: visi respondenti, n=91

"Kādi, Jūsaprāt, ir iespējamie varianti, kādus papildus līdzekļus varētu piesaistīt pašvaldības bibliotēkas darbības nodrošināšanai?"

Bāze: respondenti, kuri norādīja, ka pašvaldības bibliotēkas kopējais budžets ir daļēji pietiekams vai nepietiekams, n=81

*Tā kā katrs respondents varēja minēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Cita atbilde" minēts: "plašāka reklamēšanās" (minēts 1 reizi); "programmu veicināšana" (minēts 1 reizi); "sadarbojoties ar Valsts nodarbinātības aģentūru, organizēt mūžizglītības kursus" (minēts 1 reizi); "vismaz Centrālajai bibliotēkai piesaistīt bezmaksas obligāto grāmatu eksemplāru" (minēts 1 reizi).

6. Dažādi projekti

Pētījuma ietvaros respondenti raksturoja savu informētību par dažādiem ar bibliotēkām saistītiem projektiem.

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem lielākā daļa pašvaldības vadītāju **ir dzirdējuši par projektiem** „Gaismas pils” (100%), „Trešais tēva dēls” (99%), digitālā bibliotēka „Letonika” (95%) un „Gaismas tīkls” (90%).

Arī 2009.gadā vairākums aptaujāto bija par tiem informēti (89% - 100%).

Lūgti raksturot, **kur viņi ir ieguvuši informāciju** par minētajiem projektiem, pārsvarā pašvaldību vadītāji minēja tādus avotus kā nacionālā prese un televīzija, internets, bibliotēka un pašvaldība.

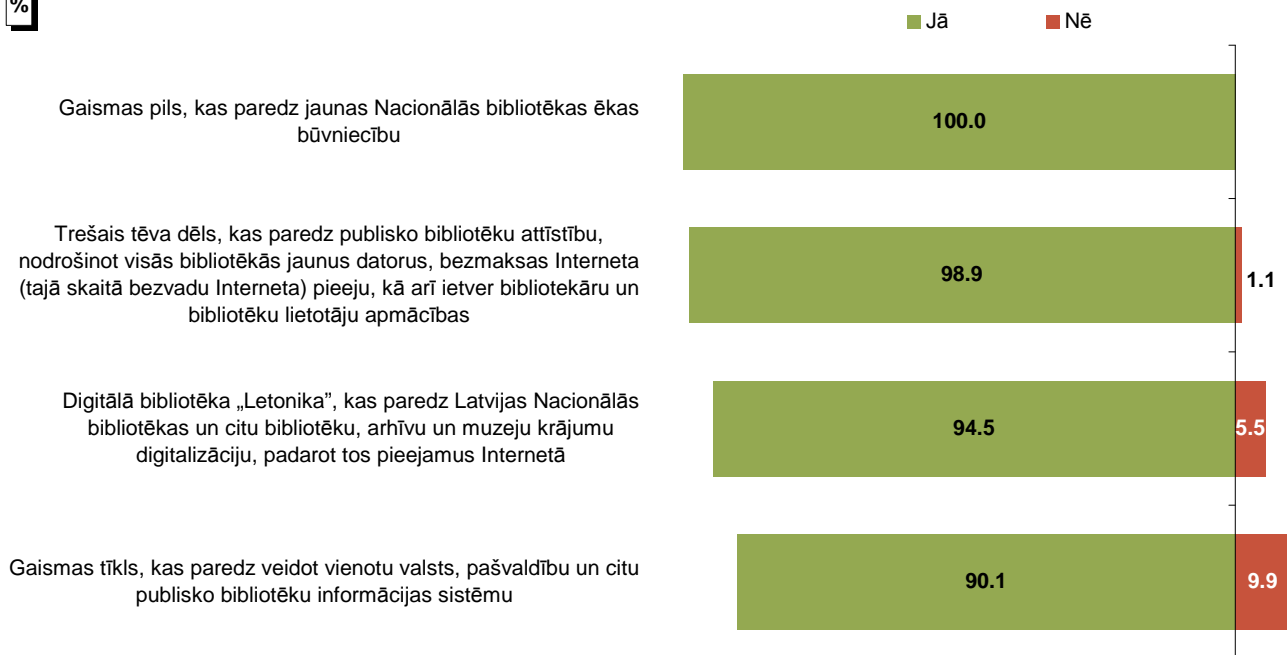
Par „Gaismas pili” lielākā daļa pašvaldības vadītāju ir ieguvuši informāciju nacionālajā televīzijā (74%) un presē (65%), par „Gaismas tīklu” – bibliotēkā (56%). Bibliotēka ir biežāk atzīmētais informācijas avots arī par „Trešo tēva dēlu” (79%) un digitālo bibliotēku „Letonika” (74%). Saīdzinājumam – par „Gaismas pili” bibliotēkā informāciju guvuši 41% respondentu. Vairāk nekā puse pašvaldības vadītāju arī norādīja, ka informāciju par „Trešo tēva dēlu” ieguvuši tieši pašvaldībā (70%).

Arī 2009.gadā visbiežāk minētie informācijas avoti par bibliotēku projektiem bija nacionālā prese un TV, bibliotēka, internets un pašvaldība. Tiesa, toreiz par visiem minētajiem projektiem informācija visbiežāk tika iegūta bibliotēkā (77% - 85%).

6. Dažādi projekti

"Vai Jūs esat dzirdējis par šādiem projektiem?"

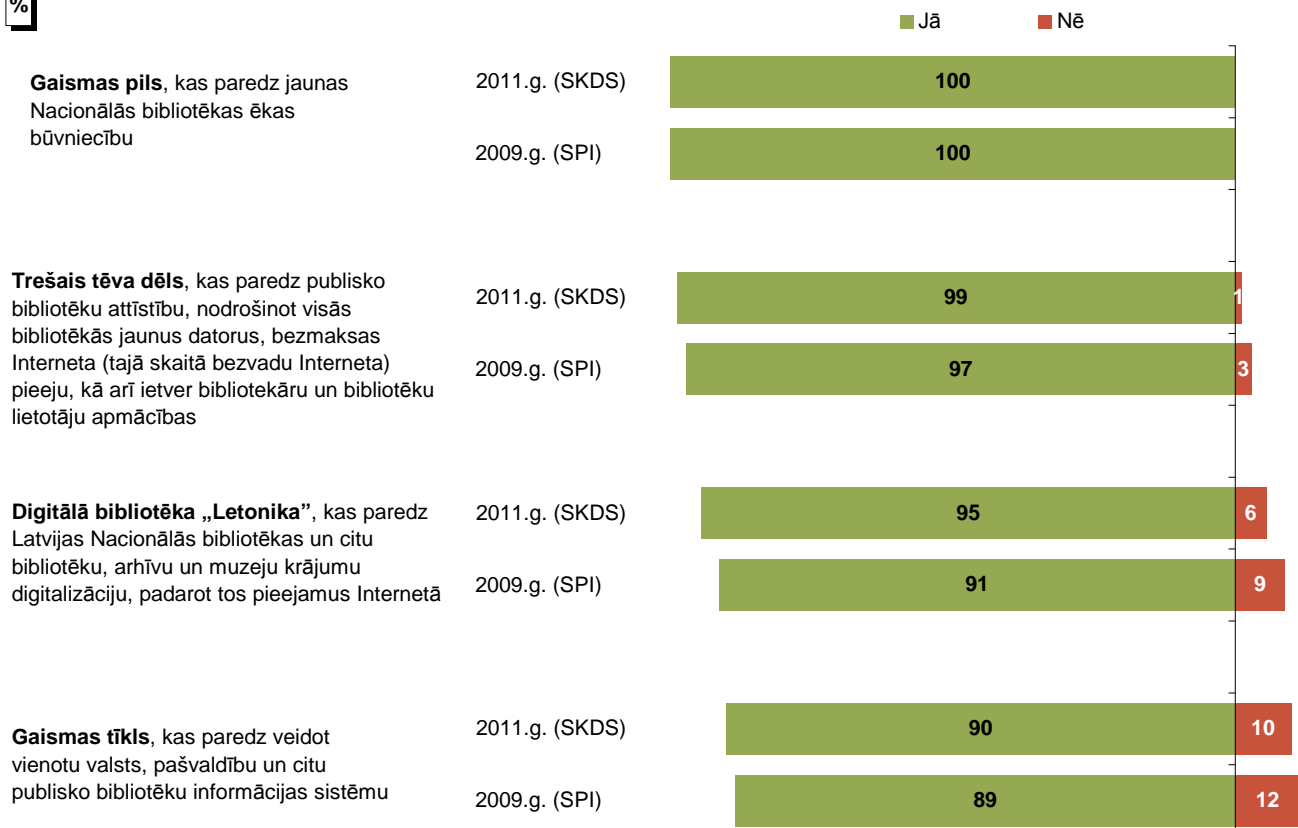
%

Bāze: visi respondenti, n=91

2009. un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

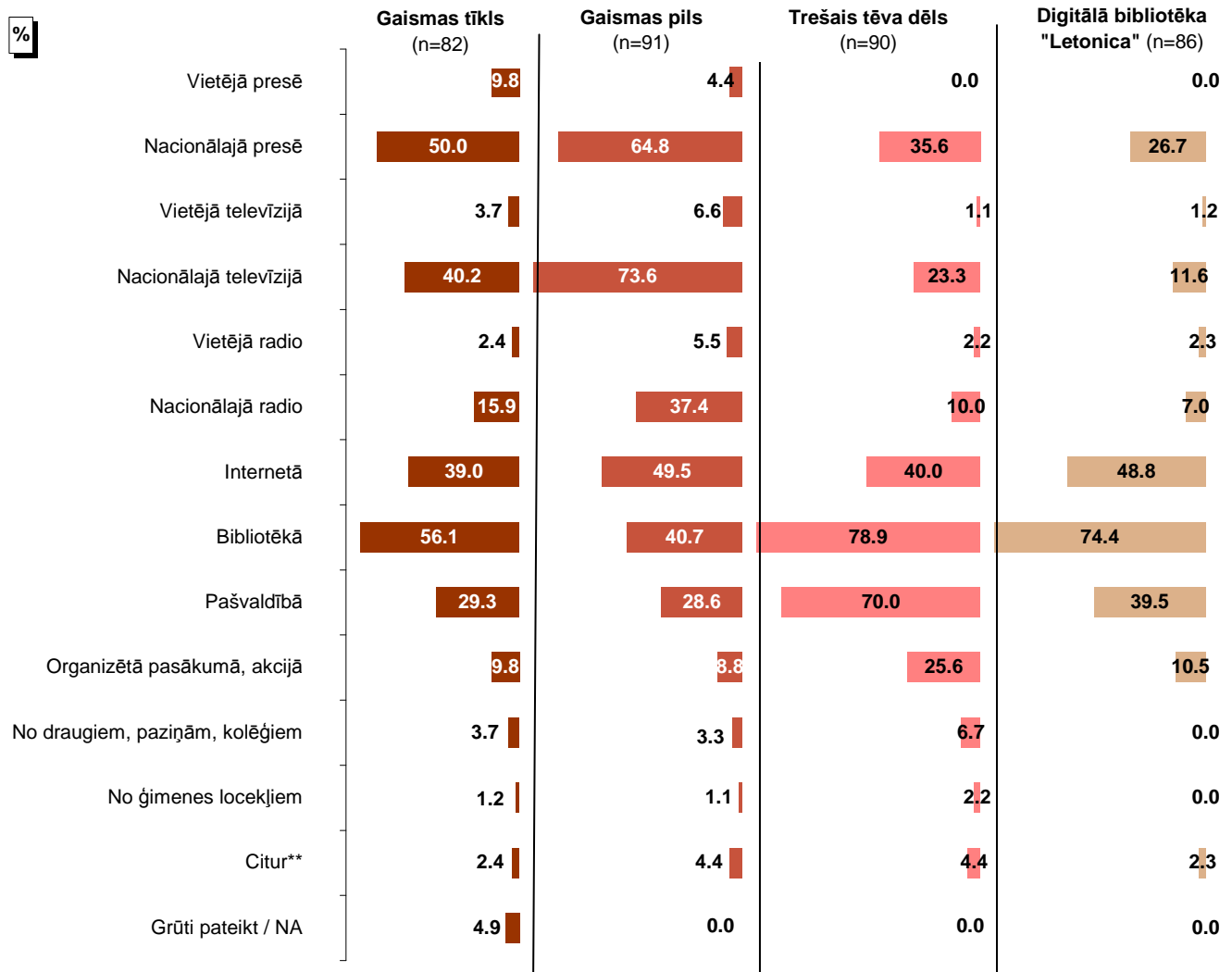
%

Bāze: visi respondenti

"Kur Jūs esat ieguvis informāciju par šiem projektiem?"

Bāze: respondenti, kuri ir dzirdējuši par attiecīgo projektu

*Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt visas piemērotās atbildes, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Citur" ietilpst:

a) **Gaismas tīkls** - "Kultūras ministrijā" (minēts 1 reizi); "Pašvaldību savienībā" (minēts 1 reizi).

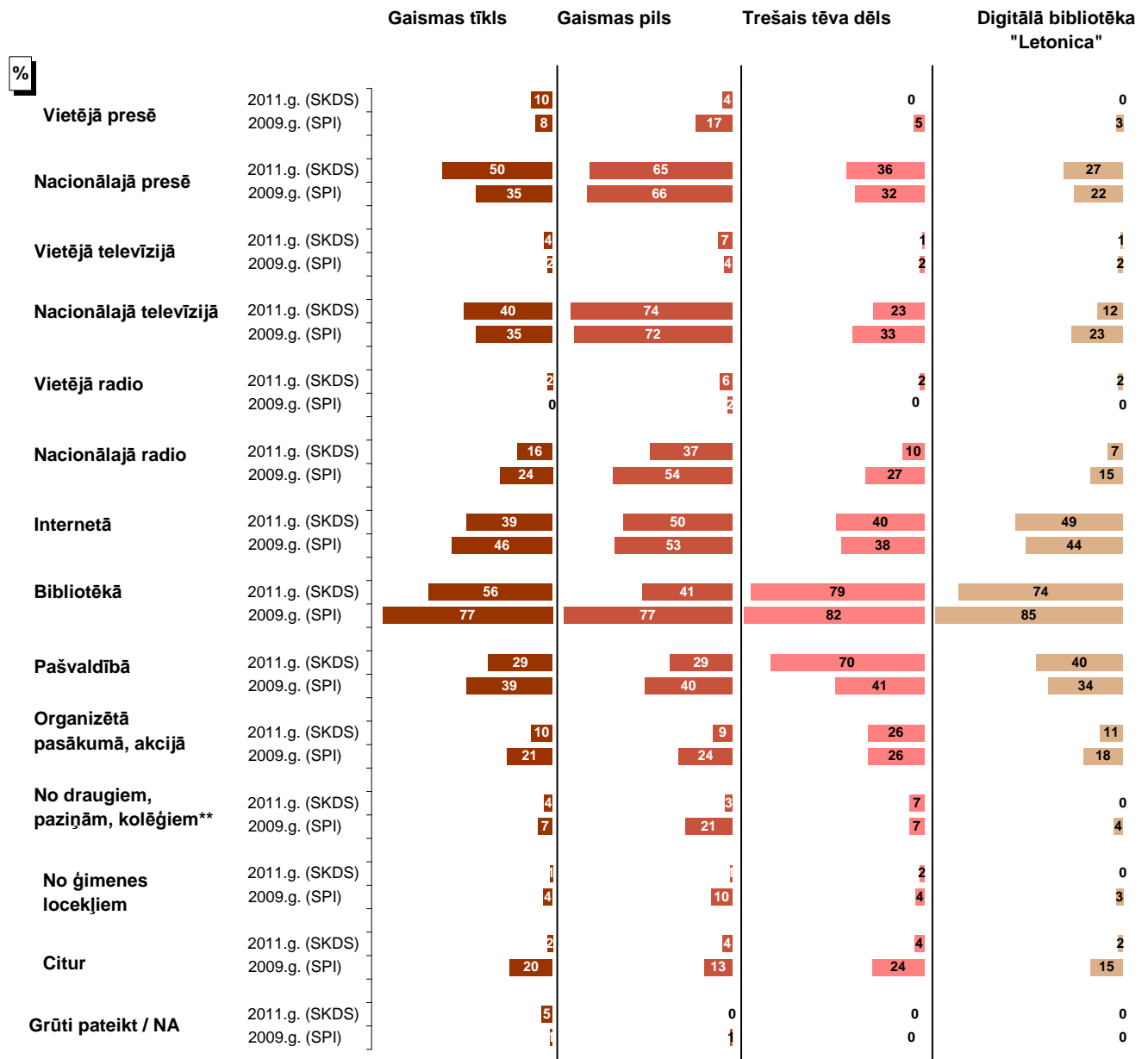
b) **Gaismas pils** - "Kultūras ministrijā" (minēts 3 reizes); "no šī projekta autoru kolektīva" (minēts 1 reizi).

c) **Trešais tēva dēls** - "Kultūras ministrijā" (minēts 2 reizes); "Letonica" (minēts 1 reizi), "Pašvaldību savienībā" (minēts 1 reizi).

d) **Digitālā bibliotēka "Letonica"** - "aģentūrā "Trešais tēva dēls"" (minēts 1 reizi); "tiekoties ar ministrijas darbiniekiem" (minēts 1 reizi).

2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

"Kur Jūs esat ieguvis informāciju par šiem projektiem?"

Bāze: respondenti, kuri ir dzirdējuši par attiecīgo projektu

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

**2009.g. aptaujā tika piedāvāts atbilžu variants "No draugiem, paziņām".

Aptaujā izmantotā anketa

A1. Kas Jums pirmais nāk prātā, kad dzirdat vārdu „bibliotēka”? (Lūdzu, nosauciet trīs lietas!)

1. _____
2. _____
3. _____

A2. Tagad daži apgalvojumi, kas ir izteikti par bibliotēkām un bibliotekāriem. Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat, runājot par jūsu pašvaldības bibliotēku(ām)! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindīnā!)

		Pilnīgi piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Grūti pateikt
1	Bibliotēkas pēdējo gadu laikā ir kļuvušas mūsdienīgākas	1	2	3	4	8
2	Bibliotēkām darba laikā īsti nav ko darīt	1	2	3	4	8
3	Bibliotēkas ir nepieciešamas tikai dažām iedzīvotāju grupām (piemēram, skolēniem, studentiem), nevis visiem iedzīvotājiem	1	2	3	4	8
4	Daudzi bibliotekāri ir pārāk sevī noslēgušies (pedanti un dīvaiņi)	1	2	3	4	8
5	Bibliotēkas ir labi aprīkotas ar datoriem un interneta pieslēgumiem	1	2	3	4	8
6	Bibliotekāri ir labi izglītoti, kompetenti profesionāļi	1	2	3	4	8
7	Bibliotekārs – tā ir ļoti perspektīva profesija	1	2	3	4	8
8	Būtu labāk, ja bibliotēka nodarbotos tikai ar grāmatām, žurnāliem, nevis pildītu arī citas funkcijas (datorcentri, NVO centri u.t.t.)	1	2	3	4	8
9	Bibliotekārs ir cilvēks, kurš vienmēr uzklausa un nekad neliegs padomu	1	2	3	4	8
10	Ar internetu mūsdienās pietiek, nemaz nav vajadzīgas bibliotēkas	1	2	3	4	8
11	Bibliotekāriem ir mazas algas	1	2	3	4	8
12	Bibliotekāriem ir garlaicīgs darbs	1	2	3	4	8
13	Parastās bibliotēkas drīz izzudīs, jo viss tiks digitalizēts	1	2	3	4	8
14	Bibliotekāri ne vienmēr grib palīdzēt	1	2	3	4	8
15	Bibliotēkai ir liela nozīme sabiedrības attīstībā	1	2	3	4	8
16	Bibliotēkas ir vienīgais bezmaksas kultūras un informācijas centrs mūsdienu sabiedrībā	1	2	3	4	8
17	Bibliotēkas kļuvušas par populāru vietu, kur pavadīt brīvo laiku	1	2	3	4	8
18	Bibliotēka ir vieta, kur komunicēties ar citiem cilvēkiem un draugiem	1	2	3	4	8
19	Bibliotēka ir kļuvusi par vietējās kopienas centru	1	2	3	4	8
20	Bibliotēkas ir vairāk domātas jauniem cilvēkiem	1	2	3	4	8
21	Bibliotēkas ir vairāk domātas veciem cilvēkiem	1	2	3	4	8
22	Bibliotēkas ir vairāk domātas tiem, kas mācās vai studē	1	2	3	4	8
23	Bibliotēkās ir ļoti laba atmosfēra	1	2	3	4	8
24	Bibliotēkas ir kļuvušas radošākas, piedāvā jaunus inovatīvus pakalpojumus	1	2	3	4	8

A3. Kad Jūs pēdējo reizi esat bijis savas pašvaldības bibliotēkā? (Atbilžu variantus priekšā nelasīt!)

Pēdējo trīs mēnešu laikā	1
Pēdējā pusgada laikā	2
Pēdējā gada laikā	3
Pirms gada, bet ne senāk kā pirms diviem gadiem	4
Senāk (kad?)	5
Savas pašvaldības bibliotēkā neesmu bijis	8

A4. Neskatoties uz to, vai Jūs pēdējā gada laikā esat bijis bibliotēkā vai nē, kā Jums šķiet, kā pēdējā gada laikā pašvaldības bibliotēkā ir mainījies...

A5. (secīgi par katru) ...Un vai ... (nolasīt pēc kārtas) ir pietiekams, lai apmierinātu Jūsu pašvaldības iedzīvotāju vajadzības?

		A4.			A5.	
		Pasliktinājies	Nav mainījies	Uzlabojies	Pietiekams	Nepietiekams
1	Grāmatu krājums	1	2	3	1	2
2	Periodisko izdevumu klāsts	1	2	3	1	2
3	Citu izdevumu krājums (CD, DVD)	1	2	3	1	2
4	Pieejamo datu bāžu klāsts	1	2	3	1	2
5	Organizēto pasākumu skaits (izstādes, tikšanās, apmācības)	1	2	3	1	2
6	Organizēto pasākumu kvalitāte (izstādes, tikšanās, apmācības)	1	2	3	1	2
7	Datoru un citas tehnikas skaits	1	2	3	1	2
8	Datoru un citas tehnikas kvalitāte	1	2	3	1	2
9	Pieejamās programmatūras skaits	1	2	3	1	2
10	Pieejamās programmatūras kvalitāte	1	2	3	1	2
11	Bibliotekāru spējas konsultēt lietotājus par IT jautājumiem	1	2	3	1	2
12	Bibliotēkas telpu labiekārtošana	1	2	3	1	2
13	Kopējā atmosfēra bibliotēkā	1	2	3		

A6. Kā Jūs vērtējat šādus aspektus savas pašvaldības bibliotēkā? (Lūdzu, atzīmējiet vienu atbildi katrā rindīnā!)

		Pilnībā apmierinoši	Drīzāk apmierinoši	Drīzāk neapmierinoši	Pilnībā neapmierinoši	Grūti pateikt
1	Bibliotēkas pakalpojumi kopumā	1	2	3	4	8
2	Bibliotēkas iekārtojums, telpas	1	2	3	4	8
3	Darbalaiks	1	2	3	4	8
4	Bibliotekāru attieksme	1	2	3	4	8
5	Bibliotekāru kompetence	1	2	3	4	8
6	Datori	1	2	3	4	8
7	Datorprogrammatūra	1	2	3	4	8
8	Bibliotekāru kompetence darbā ar datoru	1	2	3	4	8
9	Bibliotekāru atsaucīgums, ja viņiem lūdz palīdzību darbā ar datoru	1	2	3	4	8

A7. Kopumā ņemot, cik lielā mērā Jūs esat informēts par savas pašvaldības bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem?

Esmu ļoti labi informēts	1
Šo to esmu dzirdējis, bet neko konkrētu nezinu	2
Vispār neesmu informēts par bibliotēkas pakalpojumiem	3

A8. Kādiem pakalpojumiem, Jūsaprāt, pašvaldības bibliotēkā būtu jāpievērš lielāka uzmanība?

A9. Kādus pasākumus vai aktivitātes bibliotēkai vajadzētu īstenot, lai veicinātu tās plašāku atpazīstamību un celtu prestižu pašvaldības iedzīvotāju vidū?

UN TAGAD DAŽI JAUTĀJUMI PAR BEZMAKSAS INTERNETA PIEEJAS IETEKMI UZ SABIEDRĪBU

B1. Lūdzu, norādiet, kā tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets, ir ietekmējis zemāk minētās dzīves jomas Jūsu pašvaldībā? Vai situācija šajās jomās ir šī faktora iespaidā ir ievērojami uzlabojusies, drīzāk uzlabojusies, nav mainījies, drīzāk pasliktinājies, ievērojami pasliktinājies?

		Ievērojami uzlabojusies	Drīzāk uzlabojusies	Nav mainījies	Drīzāk pasliktinājies	Ievērojami pasliktinājies	Grūti pateikt
1	Pieeja vietējai sabiedrībai nozīmīgai informācijai un pakalpojumiem, vietējās sabiedrības aktivitātes	1	2	3	4	5	8
2	Pieeja darba tirgum (darba meklēšana, darbinieku meklēšana)	1	2	3	4	5	8
3	Pieeja valsts un pašvaldību e-pakalpojumiem (pieeja valsts un pašvaldību informācijai un tiešsaistes pakalpojumiem, e-pārvaldes pakalpojumiem)	1	2	3	4	5	8
4	Pieeja citiem e-pakalpojumiem (e-maksājumi utml.)	1	2	3	4	5	8
5	Pieeja apmācībai un mācībām (pieeja apmācību kursiem, pašmācība, tālmācība un iespēja iegūt darbam nepieciešamās zināšanas)	1	2	3	4	5	8
6	Pieeja veselības informācijai	1	2	3	4	5	8
7	Pieeja ar lauksaimniecību saistītai informācijai	1	2	3	4	5	8
8	Sociālie kontakti (kontakta uzturēšana ar ģimeni un draugiem, citi sociālie kontakti internetā)	1	2	3	4	5	8
9	Pieeja informācijai (zināšanu iegūšana, informācija vajaspriekiem, informācija par jaunumiem u.c.)	1	2	3	4	5	8
10	Laika un naudas taupīšana (iepirkumi un maksājumi internetā, iespējas salīdzināt cenas)	1	2	3	4	5	8
11	Uzņēmējdarbības iespējas (uzņēmējdarbības uzsākšana, iespēja atrast biznesa partnerus, iespēja paaugstināt konkurētspēju)	1	2	3	4	5	8
12	Ieguvumi pašvaldībai (cilvēki spēj paši risināt problēmas, līdz ar to pašvaldības darbiniekiem ir mazāka slodze)	1	2	3	4	5	8
13	Vietējās sabiedrības labklājības pieaugums	1	2	3	4	5	8

B2. Vai, Jūsprāt, tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets, pašvaldības iedzīvotājiem ir palīdzējis... Atzīmēt vienu atbildi katrā rindiņā!

		Jā	Drīzāk jā	Drīzāk nē	Nē	Grūti pateikt/ NA
1	Ietaupīt vai nopelnīt naudu	1	2	3	4	8
2	Izdevīgi iepirkties	1	2	3	4	8
3	Atrast darbu	1	2	3	4	8
4	Uzlabot savu darbu (labāk strādāt)	1	2	3	4	8
5	Iesaistīties sabiedriskajā dzīvē, pašdarbībā	1	2	3	4	8
6	Risināt ar ģimeni un ar bērnu audzināšanu saistītus jautājumus	1	2	3	4	8
7	Palīdzēt bērniem mācībās	1	2	3	4	8
8	Iegūt informāciju par brīvā laika nodarbēm, izklaidei	1	2	3	4	8
9	Iegūt informāciju par veselības jautājumiem	1	2	3	4	8
10	Iegūt materiālus mācībām, studijām	1	2	3	4	8
11	Iemācīties svešvalodas	1	2	3	4	8
12	Iegūt interesantu lasāmvielu brīvajiem brīžiem	1	2	3	4	8
13	Iegūt informāciju par to, kas notiek vietējā pašvaldībā	1	2	3	4	8

B3. Es Jums tagad nolasīšu dažus apgalvojumus par bibliotēkām. Lūdzu, novērtējiet, vai Jūs tiem pilnīgi piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnīgi nepiekrītat?

		Pilnīgi piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Grūti pateikt
1	Vietējā publiskā bibliotēka veicina lasītprasmi un mācīšanos vietējā sabiedrībā	1	2	3	4	8
2	Vietējā publiskā bibliotēka uzlabo dzīves apstākļus bibliotēkas apkārtnē un dzīves kvalitāti vietējai sabiedrībai	1	2	3	4	8
3	Vietējā publiskā bibliotēka piedāvā noderīgas nodarbes bērniem un pusaudžiem	1	2	3	4	8
4	Vietējā publiskā bibliotēka piedāvā vērtīgu vietu, kur neformāli pulcēties (piemēram, satikties ar draugiem)	1	2	3	4	8
5	Vietējā publiskā bibliotēka piedāvā vērtīgu vietu formālas pulcēšanās vajadzībām (piemēram, sabiedriskā apspriešana)	1	2	3	4	8
6	Vietējā publiskā bibliotēka piedāvā karjeras izaugsmes un darba meklēšanas iespējas	1	2	3	4	8
7	Vietējā publiskā bibliotēka piedāvā informāciju uzņēmējdarbības veicināšanai	1	2	3	4	8
8	Vietējā publiskā bibliotēka uzlabo drošību bibliotēkas apkārtnē (piemēram, bērnu un jauniešu drošību, kuri savu brīvo laiku pēc mācībām var pavadīt bibliotēkā)	1	2	3	4	8
9	Vietējā publiskā bibliotēka nodarbina sociāli atstumtos vai novārtā pamestos cilvēkus (sevišķi bērnus)	1	2	3	4	8
10	Vietējā publiskā bibliotēka izglīto sociāli atstumtos vai novārtā pamestos cilvēkus (sevišķi bērnus)	1	2	3	4	8

B4. Kādu labumu, Jūsprāt, bibliotēka vēl sniedz sabiedrībai?

B5. Kā, Jūsprāt, vietējā bibliotēka ir ietekmējusi vietējās sabiedrības dzīvi?

B6. Tagad vēl daži apgalvojumi bibliotēkām un to ietekmi uz apkaimi un tās iedzīvotājiem. Lūdzu, novērtējiet, vai Jūs tiem pilnīgi piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnīgi nepiekrītat?

		Pilnīgi piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Grūti pateikt
1	Tas, ka mūsu pašvaldībā ir publiskā bibliotēka, palielina vietējo nekustamo īpašumu vērtību	1	2	3	4	8
2	Tas, ka mūsu pašvaldībā ir publiskā bibliotēka, samazina bezdarbu, sniedzot bezdarbniekiem jaunas prasmes vai iespējas atrast darbu	1	2	3	4	8
3	Tas, ka mūsu pašvaldībā ir publiskā bibliotēka, veicina uzņēmējdarbību reģionā	1	2	3	4	8
4	Tas, ka mūsu pašvaldībā ir publiskā bibliotēka, piesaista investīcijas vietējiem uzņēmumiem	1	2	3	4	8

B7. Kāda ietekme, Jūsprāt, ir vietējai publiskajai bibliotēkai uz tautsaimniecību?

Tagad jautājumi par BIBLIOTĒKAS BUDŽETU.

C1. Vai, Jūsprāt, pašvaldības bibliotēkas budžets ir pietiekams vai nepietiekams, lai nodrošinātu pašvaldības iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu bibliotēkas darbu?

C2. Vai Jūs plānojat to palielināt?

	Budžeta tips	C1.				C2.	
		Pilnīgi pietiekams	Daļēji pietiekams	Nepietiekams	Nezinu	Plāno palielināt	Nepilnīgi palielināt
1	Kopējais budžets	1	2	3	8	1	2
2	Bibliotēkas darbinieku darba samaksas budžets	1	2	3	8	1	2
3	Krājuma komplektēšanas budžets	1	2	3	8	1	2
4	Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju budžets	1	2	3	8	1	2
5	Budžets publiskās interneta pieejas nodrošināšanai (t.sk., datoru iegāde/uzturēšana, telpu rekonstrukcija, mēbeles, komunikāciju pakalpojumi utt.)	1	2	3	8	1	2

C4. Ja C1.1. jautājumā nosaukta 2. vai 3.atbilde. Kādi, Jūsprāt, ir iespējamie varianti, kādus papildus līdzekļus varētu piesaistīt pašvaldības bibliotēkas darbības nodrošināšanai?

KOMUNIKĀCIJA AR BIBLIOTĒKU UN BIBLIOTEKĀRIEM

D1. Cik bieži pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs kā pašvaldības vadītājs esat ticis ar pašvaldības bibliotēkas vadītāju? (atbilžu variantus priekšā nelasīt!)

Vairākas reizes nedēļā	1
Vismaz reizi nedēļā	2
Vismaz reizi divās nedēļās	3
Vismaz reizi mēnesī	4
Retāk	6
Šajā laikā neesmu saticis	7
Grūti pateikt/NA	8

D2. Vai pēdējo 12 mēnešu laikā bibliotēkas vadītājs ir ticis iesaistīts pašvaldībai nozīmīgu jautājumu risināšanā, kas skar vietējās sabiedrības kultūras dzīvi? Ja jā, tad kādā veidā?

Jā, _____

---

2. Nav ticis iesaistīts

D3. Vai pēdējo 12 mēnešu laikā bibliotēkas vadītājs ir informējis Jūs par situāciju un notikumiem bibliotēkā, par bibliotēkas ietekmi uz vietējo sabiedrību? Ja jā, tad kas ir tās būtiskākās lietas, kuras bibliotēkas vadītājs ir minējis?

Bibliotēkas vadītājs ir informējis/ stāstījis par _____

2.Nav informējis

A8. Domājot par savas pašvaldības bibliotēkām, lūdzu, novērtējiet bibliotēku vadītāju spējas! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindīnā!)

		Spēj ļoti labi	Drīzāk spēj	Drīzāk nespēj	Pilnīgi nespēj	Grūti pateikt
1	Būt par viedokļa līderi (ietekmēt sabiedrisko domu) vietējā kopienā	1	2	3	4	8
2	Ietekmēt vietējās kopienas sociāli ekonomisko aktivitāti	1	2	3	4	8
3	Veidot un ietekmēt vietējās kopienas kultūras un izglītības vidi un tās kvalitāti	1	2	3	4	8
4	Izmantot savu personību bibliotēkas tēla veidošanā	1	2	3	4	8
5	Aizstāvēt bibliotēkas budžetu, konkurējot ar citām iestādēm pašvaldībā	1	2	3	4	8

JAUTĀJUMI PAR PROJEKTIEM

E1. Vai Jūs esat dzirdējis par šādiem projektiem? (Atzīmēt tikai vienu atbildes variantu katrā rindīnā!)

		Jā	Nē
1	Gaismas tīkls , kas paredz veidot vienotu valsts, pašvaldību un citu publisko bibliotēku informācijas sistēmu	1	2
2	Gaismas pils , kas paredz jaunas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvniecību	1	2
3	Trešais tēva dēls , kas paredz publisko bibliotēku attīstību, nodrošinot visās bibliotēkās jaunus datorus, bezmaksas Interneta (tajā skaitā bezvadu Interneta) pieeju, kā arī ietver bibliotekāru un bibliotēku lietotāju apmācības	1	2
4	Digitālā bibliotēka „Letonica” , kas paredz Latvijas Nacionālās bibliotēkas un citu bibliotēku, arhīvu un muzeju krājumu digitalizāciju, padarot tos pieejamus Internetā	1	2

Jautāt par tiem projektiem, par kuriem ir dzirdējis (no jautājuma E1).

E2. Kur Jūs esat ieguvis informāciju par šiem projektiem? (Jautājiet par katru no projektiem atsevišķi! Atzīmēt visas piemērotās atbildes par katru projektu!)

	1.Gaismas tīkls	2. Gaismas pils	3.Trešais tēva dēls	4. Digitālā bibliotēka „Letonica”
Vietējā presē	1	1	1	1
Nacionālajā presē	2	2	2	2
Vietējā televīzijā	3	3	3	3
Nacionālajā televīzijā	4	4	4	4
Vietējā radio	5	5	5	5
Nacionālajā radio	6	6	6	6
Internetā	7	7	7	7
Bibliotēkā	8	8	8	8
Pašvaldībā	9	9	9	9
Organizētā pasākumā, akcijā	10	10	10	10
No draugiem, paziņām, kolēģiem	11	11	11	11
No ģimenes locekļiem	12	12	12	12
Citur (<i>norādīt, kur</i>) _____	13	13	13	13
Grūti pateikt / NA	98	98	98	98
Par šādu projektu neko neesmu dzirdējis	99	99	99	99

Lūdzu, sniedziet dažas ziņas par sevi

F1. Cik ilgi Jūs esat šīs pašvaldības vadītājs?

_____ gadus vai _____ mēnešus

F2. Kāda bija Jūsu nodarbošanās pirms apstiprināšanas pašvaldības vadītāja amatā?

_____

Paldies par interviju!

SKDS

sabiedriskās domas pētījumu centrs

Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010

Tālr.: 67 312 876, fakss: 67 312 874

E-mail: skds@skds.lv

www.skds.lv